ARH Diss. B-26699

TARTU RIIKLIK ÜLIKOOL
ÜLDAJALOO KATEEDER

Helgi Kreem

I N D O N E E S I A V Õ I T L U S
S Õ L T U M A T U S E E E S T 1945 - 1949. a.

Diplomitöö

TARTU 1968

S I S S E J U H A T U S

Holland on hästi arenenud tööstuslik-põllumajanduslik maa. Väga suurel määral on tema tänane heaolu rajatud alusele, milleks oli omaaegne Indoneesia loodusvarade ja inimeste ekspluateerimine. Hollandi kapitali rakendamise peaareeniks olid asumaad, mistõttu Hollandi koloniaalsüsteem oli palju enam arenenud kui mistahes teise riigi koloniaalsüsteem, sest koloniaalrahvaste julm kohtlemine, ekspluateerimine oma õela ja kiskjaliku iseloomu poolest ületas kõik, mida esialgne akumulatsiooni ajajärk oli seni sünnitanud. Selle kohta ütles K.Marx oma "Kapitalis": "Hollandi koloniaalmajanduse ajalugu annab meile ületamatu pildi reetmistest, äraostmistest, salamõrvadest ja nurjatustest". [1]

Hollandlaste sissetung Indoneesiasse algas 16.sajandi lõpul. Aastal 1596 tungisid nad saartele "kauplemise" sildi all. 1602.a. loodi Hollandi Ida-India Kompanii, mis allutas endale paljud linnad ja suure osa maa territooriu-

---

[1] K.Marx, Kapital, I kd., Tallinn 1953, lk. 652.

mist. 1619.a. rajati Jaaval Bataavia linn ning algas saare vallutamine. Laastamine ja rahva kadu järgnes igale poole, kuhu hollandlaste jalg oli astunud. Jaava provintsis Banjuwangis oli 1750.a. üle 80 000 elaniku , 1811.aastal aga ainult 8000 elanikku. [1]

Indoneesia rahvas pidas vŏŏramaiste orjastajatega lakkamatut vŏitlust. 17.sajandi lŏpul puhkes Ida-Jaaval suur rahva ülestŏus, mida juhtis ori Surapati. 1719.aastaks oli ülestŏus lämmatatud, Surapati aga tapetud. Indoneeslased vŏitlesid edasi ja järgnesid üha uued ülestŏusud.

20.sajandi alguses vŏttis rahvuslik vabastusliikumine ulatuslikuma ja organiseerituma ilme. 1914.a. detsembris asutati esimene Indoneesia marksistide poliitiline organisatsioon - Sotsiaaldemokraatlik Ühendus,mille baasil loodi 23.mail 1920.a. Indoneesia Kommunistlik Partei. [2] Tugevnes rahva vŏitlus hollandi kolonisaatorite vastu.Vŏitluse esimestes ridades olid kommunistid. 1923.a. toimus raudteelaste üldstreik. Hollandlased rakendasid repressioone indoneesia rahva ja tema avangardi - kommunistliku partei vastu. Sellises olukorras puhkes 1926.a. lŏpul Indoneesias kolonialismivastane ülestŏus. Ülestŏus suruti maha ja kommunistlik partei keelati. 1927.aastal asutati rahvusliku kodanluse partei - Indoneesia Rahvuslik Partei. Üheks selle partei

---

1) K.Marx, Kapital, I kd., lk. 656.

2) Д.Н.Айдит, Краткая история Коммунистической партии, ИЛ 1956, стр.II.

asutajaks oli insener Sukarno. Varsti partei keelati , tema liidrid aga vahistati. Selle asemel tekkisid uued rahvuslikud parteid ja organisatsioonid, mis astusid välja hollandi ikkest vabanemise eest. Sügaval põranda all pidas revolutsioonilist võitlust kommunistlik partei.

1942.a. märtsis okupeeris Jaapan Indoneesia saared. Hollandlased põgenesid jaapanlaste sissetungi eest, jättes Indoneesia ja tema rahva jaapani imperialistide okupatsiooni alla. Indoneesia rahvas alustas taas võitlust. Jaapani imperialistide purustamine Teises maailmasõjas lõi soodsad tingimused iseseisva Indoneesia Vabariigi väljakuulutamiseks 17.augustil 1945.a. indoneesia patrioottide poolt. Vabariigi presidendiks sai Sukarno.

Holland ei kavatsenud sellest hoolimata end lugeda tagandatuks ja üsna pea levis Indoneesias sõnum:hollandlased alustasid uuesti sõda. Indoneesia džunglites kõlasid taas sõjatrummid.Võitlused jätkusid nii linnas kui ka maal. Indoneesia rahva õiglast võitlust toetasid kõik imperialismi- ja kolonialismivastased jõud maailmas. Neli aastat kestis kangelaslik võitlus agressoritega. Suutmata purustada vabadustarmastavat rahvast, olid imperialistid sunnitud taganema. Haagis 23.augustist kuni 2.novembrini 1949.a. toimunud " ümmarguse laua " konverentsil Holland tunnustas Indoneesia iseseisvust, kuid sundis talle samal ajal Ameerika Ühendriikide toetusel peale terve rea ikestavaid lepinguid. Indoneesia rahva lõhestamise ja Indoneesia Vabariigi nõrgestamise

eesmärgil loodi föderatiivne riigikorraldus, kuulutati välja Hollandi-Indoneesia Unioon Hollandi kuninganna egiidi all.

Käesoleva diplomitöö teemaks on "Indoneesia võitlus sõltumatuse eest a. 1945-1949." Diplomitöö ülesandeks on näidata indoneesia rahva rasket olukorda Jaapani okupatsiooni ajal, mis viis iseseisvuse väljakuulutamiseni; valgustada imperialistlike riikide agressiooni ja indoneeslaste võitlust selle vastu; näidata Indoneesia ja Hollandi vahel sõlmitud kokkulepete iseloomu. Töös on tähelepanu pööratud nõukogude - indoneesia sõprusele. Tänu Nõukogude Liidu delegatsiooni pidevale võitlusele ÜRO Julgeolekunõukogus, suutsid maailma progressiivsed jõud nii mõnelgi korral muuta imperialistide esialgseid plaane.

Diplomitöö koostamisel on kasutatud 1960.a. ilmunud V.Valkovi monograafiat, mis avab imperialistlike riikide koloniaalse poliitika olemuse Indoneesias ning valgustab maa arengu poliitilisi ja majanduslikke probleeme. [1] Lähtudes sellest, et nimetatud teos käsitleb vägagi pikka perioodi Indoneesia rahva elus, ulatudes välja 60-ndate aastateni, on autor sõjajärgsetel aastatel peatunud lühemalt. Veelgi enam kehtib see NSV Liidu Teaduste Akadeemia Aasia Rahvaste Instituudi poolt koostatud kollektiivse töö "Indoneesia Vabariik 1945 - 1960" kohta, mis põhiliselt käsitleb käesoleva sajandi 50-ndaid

---

[1] В.А.Вальков, Индонезия на пути независимого развития, Москва 1960.

aastaid. Indoneesia majanduslikust olukorrast nii enne kui ka pärast Teist maailmasõda annab hea ülevaate 1958.aastal hiina keelest tõlgitud teos " Sõjajärgse Indoneesia poliitika ja majandus ". [1] Lähtudes marksistlikest - leninlikest seisukohtadest annab objektiivse pildi Indoneesia sündmustest ja indoneeslaste elust D.Aiditi "Valitud teosed ", mis on Indoneesia Kommunistliku Partei ühe juhtiva tegelase kõnede ja artiklite kogumik. [2] Samuti on käesolevas töös kasutatud Indoneesia endise presidendi Sukarno artiklite ja kõnede kogumikku " Indoneesia süüdistab". [3] Indoneesia riiklikust korrast, tema riigiaparaadi tööst annab ülevaate Moh.Djuani ja Sulwani teos "Indoneesia riigikord". [4] Diplomitöö koostamisel on kasutatud rikkaliku illustratiivse materjaliga varustatud teost " Revolutsiooni (1945 - 1950) illustratsioonid", mis ilmus 1950.aastal Indoneesias. [5] Töö kirjutamisel on kasutatud ka Lääne kodanlike ajaloolaste töid.Siin võiks nimetada ameerika

---

I/ Чжан Чжао-цян, Политика и экономика послевоенной Индонезии, Москва 1958.

2/ Д.Н.Айдит, Избранные произведения. Статья и речи, Москва 1962.

3/ Сукарно, Индонезия обвиняет. Сборник статей и речей, ИЛ 1956.

4/ Мох.Джуана и Сульван, Государственный строй Индонезии, Москва 1959.

5/ Illustrations of the Revolution (1945-1950).From a Unitary State to a Unitary State, Ministry of Information of the Republic of Indonesia,s.a. ja s.l.

ajaloolase George McTurnan Kahini teost " Natsionalism ja Revolutsioon Indoneesias ",[1] mis on pühendatud indoneeslaste võitlusele sõltumatuse eest. Nimetatud teos on väga huvitav, sest sellesse on põimitud rikkalik faktiline materjal. Samal ajal on teoses vähe tähelepanu pööratud Indoneesia demokraatlike organisatsioonide tegevusele ja maailma üldsuse võitlusele Indoneesia küsimuse rahumeelseks ning õiglaseks lahendamiseks. Töös on kasutatud veel kodanlike ajaloolaste D.Woodmani, D.Wehli, L.Palmieri teoseid,[2] mis annavad hea ülevaate sündmustest, kuid millede poliitiline suunitlus seisneb kommunistlike ideede mõju ja leviku piiramises ning kapitalismi arengu stimuleerimises. Indoneeslaste elu, nende igapäevast tööd käsitleb ka J.Mintz, kes mõnda aega ise elas Indoneesias ja sealt saadud muljete põhjal kirjutas populaar-teaduslikus vormis teose, milles peatub vähesel määral ajaloolistel sündmustel.[3] Üsna hea ettekujutuse Indoneesia Vabariigi relvastatud jõudude suurusest ja iseloomust annab brošüür "Indoneesia Vabariigi Relvastatud Jõudude Ajalugu ".[4]

Diplomitöö koostamisel kasutatud kirjandusest enamik oli laenutatud Moskva ja Leningradi raamatukogudest.

---

[1] George McTurnan Kahin, Nationalism and Revolution in Indonesia, Ithaca 1955.

[2] Dorothy Woodman, The Republic of Indonesia, London 1955; David Wehl, The Birth of Indonesia, London 1948; Leslie H. Palmier, Indonesia and the Dutch, London 1962.

[3] Jeanne S.Mintz, Indonesia. A Profile, Princeton 1961.

[4] The History of the Armed Forces of the Republic of Indonesia, Djakarta 1960.

I

INDONEESIA ISESEISVUSE EEL JA VABARIIGI VÄLJAKUULUTAMINE

Kolmsada nelikümmend aastat oli Indoneesia Hollandi koloonia. 1602.aastast kuni 1942.aastani said indoneeslased tunda Hollandi kolonisaatorite ekspluateerimist. Pikk kolonisaatorite võimutsemise aeg pidurdas tootlike jõudude arengut, mis viis selleni, et Indoneesia suutis oma maa vajadusi rahuldada vaid osaliselt. Oma toodanguga Indoneesia rahuldas nõudmistest tekstiilitoodete alal 10%, klaasi-ja klaastoodete osas - 9%, paberitoodete alal - 12%, tsementitoodangust 30%. Elektrienergia tootmine ühe elaniku kohta oli kaks korda väiksem kui Indias, 100 - 150 korda väiksem kui Hollandis, Prantsusmaal , Inglismaal ja 300 korda väiksem kui Ameerika Ühendriikides.[1] Kõik kivisöe-, boksiidi-, mangaani-, väävli- ja

---

1) Экономическая история капиталистических стран. Под ред. Ю.К. Авдакова и Ф.Я. Полянского, Москва 1962.

kullakaevandused ning 90% tinakaevandustest olid Hollandi imperialistide valduses. Neile kuulusid kõik elektrijaamad, raudteed, õhutransport, post ja telegraaf. Kolonisaatorite käsutuses olid seega kõik Indoneesia looduslikud rikkused ning neid toimetati ekspluataatoritele kätte indoneeslaste kurnava ja raske tööga, mille eest saadi vaid kerjuslikke kopikaid. Indoneesia andis maailma hiniini-, pipra-, kautšuki- ja kapokitoodangust põhilise osa. Seda aitab iseloomustada tabel nr. 1 , kus on ära toodud vastavad näitajad protsentides enne Teist maailmasõda. Elanike olukorra parandamisele ja haridusele omistati minimaalset tähelepanu. 1940.a. oli 93% indoneesia rahvast kirjaoskamatu.[1)]

1942.a. uuteks peremeesteks Indoneesias hollandlaste asemel said jaapanlased. Jaapani agentide tegevus tagas Indoneesia suhteliselt kerge vallutamise. Nad õhutasid indoneeslastes rahvustunnet ja viha hollandi kolonisaatorite vastu , tekitades illusioone Jaapani "vabastavast" missioonist. Ajal, millal Holland jätkas oma majanduslikku, poliitilist, sotsiaalset ja rahvuslikku diskrimineerimise poliitikat, leidis Jaapani agentide propaganda Indoneesias küllaltki suurt vastukaja.

Algul püüdsid jaapanlased näidata end "tõeliste vabastajatena". Indoneesia rahva liikumise juhid - Sukarno,

---

1) Jeanne S. Mintz, Indonesia. A Profile, p.67.

T A B E L I

I n d o n e e s i a t ä h t s a m a d e k s p o r t -
t o o t e d e n n e T e i s t m a a i l m a -
s õ d a

Toodete nimetus	% maailma toodangust
hiniin	90
pipar	86
kapok+	75
kautšuk	37
kookospalmi saadused	28
tee	19
tina	17
kohvi	4
suhkur	3
nafta	3

+ kapok - teatav taimevill

S.Sjarir, vabastati koonduslaagritest.[1] Administratsiooni aparaadis indoneeslasi edutati eurooplaste asemele. Indoneesia keel sai ametlikuks keeleks. Hakkasid ilmuma indoneesiakeelsed ajalehed.

On selge, et see kõik oli vaid asja väline külg ning mõeldud laiemate hulkade petmiseks. Mingit edasiarengut ei toimunud Indoneesia majanduses ja indoneeslased tegelikult vabadust ei saanud. Indoneesia majandus allutati Jaapani kontsernidele. Indoneeslastest ettevõtjad ja kaupmehed ühendati ühisteks "kontroll - ühinguteks", mis said tegutseda vaid okupatsioonivõimude range järelvalve all. Maa loodusrikkused (nafta, kautšuk, metallid) rakendati Jaapani sõjamasina teenistusse. Tuhandeid indoneeslasi värvati sunniviisiliselt raskele füüsilisele tööle jaapanlastele allutatud istandustes ja tööstusettevõtetes. Paljud ettevõtted pandi seisma, sest nende toodang ei vastanud Jaapani sõjalis-strateegilistele eesmärkidele, milledest Jaapan lähtus esmajärjekorras. Tegevust, mis algas 7.detsembril 1941.aastal Jaapani ootamatu rünnakuga USA ja Inglismaa baasidele Kaug-Idas, püüdis Jaapan igati edasi arendada oma huvides.Alistatud maad pidid saama allikaiks, mis tagaksid jaapanlaste põhimõtte - " Aasia aasialastele!" teostumise.Kindlama positsiooni tagamiseks suurendas Jaapan alistatud maades oma

---

[1] G.M.Kahin, Nationalism and Revolution,in Indonesia, p.104.

relvastatud jõude, samuti jaapanlaste üldarvu kohalike elanike hulgas. Jaapanlaste arv 1945.aastaks Wehli andmeil ulatus Jaaval 70 000-ni, Sumatral ligikaudu 75 ooo-ni, Balil 2271-ni, Lombonis 1500-ni.[1] Indoneesiasse olid nad suunatud armee, laevastiku või tsiviilkaitse koosseisus.

Jaapani okupatsiooni ajal vähenes peamiste põllumajanduslike tehniliste kultuuride tootmine. See nähtub tabelist nr. 2, kus on ära toodud vastavad näitajad aastail 1941 - 1944.[2] Langus oli nii kautšuki, tee kui ka kohvi tootmises. Kui 1941.aastal oli kautšuki aastatoodang 660 tuhat tonni, siis 1944.aastal ulatus see vaid 48 tuhande tonnini. Seega vähenes kautšuki aastatoodang nelja aastaga üle kolmeteistkümne korra. Tee aastatoodang vähenes üle seitsmeteistkümne korra. Märgatavalt vähenes ka kohvi tootmine.

Peamiste toidukultuuride toodangu langus Jaapani okupatsiooni ajal nähtub tabelist nr. 3.[3] Puhastatud riisi aastatoodang vähenes 1941.a. kuni 1945.a. ligi 1,5 korda. Üle kahe korra vähenes maisi tootmine. Kassava toodangu kohta puuduvad andmed 1941.aastast, kuid 1942.a. kuni 1945.a. vähenes kassava aastatoodang üle kahe korra.

---

1) D.Wehl, The Birth of Indonesia, p. 3.

2/ В.А.Вальков, Индонезия на пути независимого развития, стр. 35.

3) Sealsamas.

T A B E L II

P e a m i s t e p ŏ l l u m a j a n d u s l i k e

t e h n i l i s t e k u l t u u r i d e t o o t m i n e (tuhandetes tonnides)

Kultuurid	1941.a.	1942.a.	1943.a.	1944.a.
Kautšuk	660	204	102	48
Tee	88	24	-	5
Kohv	85	84	84	52

T A B E L III

P e a m i s t e t o i d u k u l t u u r i d e t o o d a n g

(tuhandetes tonnides)

Kultuurid	1941.a.	1942.a.	1943.a.	1944.a.	1945.a.
Riis (puhastatud)	6642	6498	6498	4501	4225
Mais	2100	2165	1604	1209	963
Kassava	-	8735	7521	5263	3240

Paljude istanduste ning ettevõtete likvideerimine viis töötute hulga suurenemisele, rahva elukorra halvenemisele ja surevuse sagenemisele. Jaapani okupatsiooni ajal haigused, nälg, terror ja raske töö põhjustasid nelja miljoni inimese hukkumise. Elanike aasta keskmine juurdekasv vähenes, ulatudes Jaapani okupatsiooni ajal 150 tuhande inimeseni, sõja-eelseil aastail oli see aga 1,1 - 1,2 miljonit.[1)]

Jaapani imperialistid nii nagu hollandi imperialistidki ei hoolitsenud indoneeslaste haridustaseme tõstmise eest. Seda aitab iseloomustada tabel nr.4.[2)] Hollandi perioodiga võrreldes suurenes jaapani imperialistide ajal keskkoolides õpilaste arv vaid paari tuhande võrra. Kutsekoolide õpilaste arv aga koguni vähenes üle kolme tuhande õpilase võrra. Veelgi parema ettekujutuse annab, kui võrrelda 1941. ja 1944.a. andmeid Indoneesia Vabariigi vastavate andmetega aastast 1951.a. Indoneesia valitsus osutas suurt tähelepanu haridusele. Nii suurenes 1944.a. kuni 1951.a. keskkoolide arv kuusteist korda ja neis õpilaste arv üksteist korda.

Suhtumises kohalikku elanikkonda etendas jaapani imperialistidel põhilist osa jõud ja võim, laiade masside äärmiselt raske elu ei huvitanud neid sugugi.

---

1) В.А. Вальков, Индонезия на пути независимого развития, стр. 36.

2) D.Woodman, The Republic of Indonesia, p.285.

T A B E L IV

K o o l i d e j a k o o l i õ p i l a s t e a r v

I n d o n e e s i a s 1941., 1944. ja 1951.a.

Koolitüüp	Hollandi periood (1941)		Jaapani periood (1944)		1951	
	koole	õpilasi	koole	õpilasi	koole	õpilasi
algkool	13595	1879270	15069	2523410	26670	4977304
keskkool	94	19338	55	21433	889	236927
kutsekool	276	25612	122	22932	957	102980

Jaapanlased aga ei piirdunud üksnes maa loodusrikkuste ja tööjõu halastamatu ekspluateerimisega. Indoneesia otsustati puhastada kommunistidest. Juba 1942.a. aprillis algasid massilised arreteerimised. Igasugust progressiivset mõtet kiusati taga. Kehtestati range tsensuur. Keelati miitingud ja välismaa raadio kuulamine. Koolidesse viidi sundusliku õppeainena sisse jaapani keel. Ametlikult võeti tarvitusele jaapani kalender , seati sisse Jaapani riiklike tähtpäevade pühitsemine. Nii püüti indoneeslasi orjastada mitte üksnes majanduslikult ja füüsiliselt, vaid ka vaimselt.

Indoneesia rahvas mõistis peagi, et Jaapani okupandid ei kujuta endast vabastajaid, vaid on samasugused kolonisaatorid nagu hollandlased ning nende vastu tuleb asuda võitlema. Kõikjal üle maa hakkas tekkima vastupanuliikumine, mis arenes põhiliselt kahte teed mööda : üks osa tegutses legaalselt ja teine osa illegaalselt. Illegaalse vastupanuliikumise initsiaatoreiks ja organisaatoreiks olid Indoneesia kommunistid.

Selle liikumise põhitoe moodustas rahvas. Legaalse vastupanuliikumise organiseerijaiks olid peamiselt kodanliku intelligentsi esindajad, keda juhtisid Sukarno ja Hatta. Põrandaalustest vastupanuliikumise rühmitustest oli suurim A.Sjarifuddini juhtimisel tegutsev grupp Jaaval.[1] See koondas endasse kommunistlikult meelesta-

---

[1] G.M.Kahin, Nationalism and Revolution in Indonesia, p.114.

tud töölisi, talupoegi ja intelligentsi esindajaid. Rida illegaalseid vastupanugruppe loodi õppiva noorsoo hulgas S.Sjahriri organiseerimisel. Nii tegutses Djakartas üliõpilasliit, mille koosseisu kuulusid põhiliselt meditsiiniüliõpilased. Selle organisatsiooni moodustamisel toimus 1942.a. keskel suur protestiavaldus jaapanlaste vastu. [1] Aktiivselt võtsid illegaalsest vastupanuliikumisest osa Indoneesia kommunistliku noorsoo tolleaegsed juhid D.Aidit ja S.Kutapati.[2]

Indoneesia rahva vastupanuliikumise põhijõu moodustasid töölised ja talupojad. Seal, kus intelligentsi esindajad sageli ei läinud kaugemale jaapanivastase propaganda tegemisest, tõusid rahvamassid aktiivsele tegevusele okupantide vastu.

Sabotaažid tehastes, jaapani sõjavääeseloniide ründamine, ladude õhkulaskmine - nii nõrgestati jaapanlaste tagalat, takistati vaenlase armee varustamist strateegiliselt tähtsate tooraainete, toiduainete ja inimreservidega.

Samal ajal kui Indoneesia töölised, talupojad, käsitöölised ja intelligents suhtusid vaenulikult jaapani imperialistidesse, astus kompradoorlik kodanlus ja osa rahvuslikust kodanlusest koostööle Jaapani võimudega. Kuna aga rahvuslik-vabastusliikumine üha enam laienes ja tugevnes, hakkas rahvuslik kodanlus muutma mõnevõrra oma poliitikat. Tema sidemed jaapanlastega nõrgenesid.

---

1) G.M.Kahin, Nationalism and Revolution in Indonesia, p.112.

2) Sealsamas, lk.115.

D. Aidit.

Suureks löögiks Jaapanile olid tema sõjalised ebaõnnestumised, mis tabasid teda juba 1942.a. suvel. Järgmisel aastal toimus täielik murrang: edu asendus lüüasaamisega. Öö1 vastu 9.maid 1945.a. kirjutasid Saksa väejuhatuse esindajad Berliinis alla Saksamaa tingimusteta kapitulatsiooni aktile, kuid Jaapan püüdis sõda venitada lootuses, et liitlaste vahel puhkevad lahkhelid.9.augustil 1945.a. astus Nõukogude Liit vastavalt sama aasta aprillis toimunud Krimmi konverentsi otsusele sõtta Jaapani vastu. Mandžuurias laial rindel pealetungivad Nõukogude väed purustasid vastase kaitse ja sundisid Jaapani Guangdongi armee kapituleeruma. Jaapan kaotas oma peamise löögijõu mandril. Nõukogude armee vabastas Mandžuuria, Korea, Lõuna-Sahhalini ja Kuriili saared jaapanlastest.

Nõukogude vägede võit fašistliku Saksamaa üle ja NSV Liidu sõtta astumine Jaapani vastu innustasid indoneesia rahvast otsustavale võitlusele okupantidega. Olukord Indoneesiale oli keeruline. Jaapani kapituleerumine 14.augustil tabas Indoneesiat ootamatult. Indoneesia rahvuslik - vabastusliku liikumise liidrid A.Sukarno ja Moh. Hatta olid alles tagasi pöördunud Jaapanist nõupidamiselt, kus Indoneesiale lubati sõltumatus 24.augustist 1945.a. Indoneesia seisis kahe tee ees kas kuulutada välja kohe sõltumatus või loobuda sõltumatusest ning oodata kolonisaatorite tagasitulekut.Otsustada ei olnud lihtne. Saarestikus oli veel suur Ameerika Ühendriikide sõjavägi. Liitlasjõud - Ameerika Ühendriigid ja Inglis-

maa võisid sisse tungida . Indoneesia enda jõud olid väga nõrgad.Tuli ka arvestada üldrahvalikku tahet sõltumatuse eest ja kogu maailma sümpaatiat.

Initsiatiivi võttis enda kätte revolutsiooniline noorsugu. Öösl vastu 17.augustit 1945.a. töötati Djakartas välja õppiva ja töölisnoorsoo survel sõltumatuse deklaratsioon.[1)]

17.augusti hommikul 1945.a. neljakümne nelja aastane insener, rahvuslik-vabastusliku liikumise silmapaistev juht Sukarno luges oma residentsi juurde kogunenud suurele rahvahulgale ette sõltumatuse deklaratsiooni.[2)] Suure pidulikkusega kõlasid ammu oodatud sõnad:

" Meie, indoneesia rahvas, kuulutame käesolevaga välja Indoneesia sõltumatuse." [3)]

Nii sündis 1945.a. uus demokraatlik riik - Indoneesia Vabariik, mida esimestest päevadest peale hakati kindlustama. Kiiresti oli vaja luua oma võimuorganid ja võtta vastu konstitutsioon, mis oleks vastavuses indoneesia rahva püüdluste ja unistustega. Uue korra aluseks pidi jääma juba 1.juunil 1945.a. Sukarno poolt esitatud rahvusliku kodanluse programmi Pantjasila viis printsiipi: natsionalism, internatsionalism, demokraatia,

---

1) G.M.Kahin,Nationalism and Revolution in Indonesia,p.136

2) Sealsamas

3) Illustriations of the Revolution (1945 - 1950), p.59.

Indoneesia sõltumatuse väljakuulutamisel punase - valge rahvuslipu heiskamine.

SOEARA ASIA

PROKLAMASI
INDONESIA MERDEKA

Kami bangsa Indonesia dengan ini menjatakan Kemerdekaan Indonesia. Hal² jang mengenai pemindahan kekoeasaan dan lain-lain diselenggarakan dengan tjara saksama dan dalam tempo jang sesingkat-singkatnja.

Djakarta, hari 17 bl. VIII - 2605
Atas nama bangsa Indonesia
Soekarno-Hatta.

Makloemat.

Tadi pagi tanggal 18 Agoestoes 2605

(1) Telah ditetapkan Oendang². Dasar (Grondwet) Negara Repoeblik Indonesia;
(2) Telah memilih sebagai Presiden Repoeblik Indonesia: P. T. Ir. Soekarno dan sebagai Wakil Presiden P. T. Drs. Moh. Hatta.

Djakarta, 18-8-2605.
Komite Nasional Indonesia.

Makloemat kepada seloeroeh rakjat Indonesia

Dengan ini diberitakan, bahwa pembangoenan Negara Indonesia Merdeka jang dikehendaki oleh rakjat sekalian dan soeci itoe insjaf dilaksanakan dengan saksama.

Beberapa tenaga jang berani bertanggoeng djawab terhadap rakjat ikoet serta dalam pembangoenan ini.

Segala hal-hal jang perloe oentoek pembangoenan Negara Repoeblik Indonesia akan diadakan dan akan selesai diwaktoe jang pendek.

Rakjat Indonesia dari segala lapisan tinggal tenteram, tenang, dan teroes beroleh disiplin.

Djakarta, 18 Ag. 2605.
SOEKARNO-HATTA.

TJAHAJA
PENERBIT: TJAHAJA BANDOENG „DJAWA SINSOW KAI"
GABOENGAN PERSOEKATABARAN DJAWA

„INDONESIA RAJA".

REPOEBLIK INDONESIA

Oendang-oendang Dasar.

Pembokaan.

DAN OLEH SEBAB ITOE MAKA PENDJADJAHAN DIATAS DOENIA HARGES DIHAPOES.
DAN KARENA TIDAK SEPATOET DENGAN PERI KEMANOESIAAN DAN PERI KEADILAN
DAN BERDJOANGAN PERGERAKAN KEMERDEKAAN INDONESIA
PARTAIAN RAKJAT INDONESIA BERBAHAGIA DENGAN SELAMAT
INDONESIA JANG MERDEKA

BAB I
KEDAULATAN PEMERINTAH NEGARA

BAB II
DEWAN PERTIMBANGAN AGOENG

BAB III
KEMENTERIAN NEGARA

BAB IV
PEMERINTAHAN DAERAH

BAB V
PERTAHANAN NEGARA

BAB VI
KEHAKIMAN

BAB VII
KEUANGAN

BAB VIII
BENDERA DAN BAHASA

BAB IX
PERGERAKAN OENDANG² DASAR

BAB X
SEMENTARA

BAB XI
ATOERAN TAMBAHAN

MAKLOEMAT.

„Kabar tentang Kemerdekaan Indonesia jang di proklamasikan pada tg. 17 Agoestoes 2605 dianggap oleh seloeroeh Rakjat Indonesia dengan riang gembira dan bersjukoer dengan mengamat² hal² jang tersebut dibawah ini:

(1) Mengoetjap terima kasih dan sjoekoer kepada Toehan jang Maha Kwasa.

(2) Mengirimkan nama dan kehormatan bangsa dengan mengoetjapkan selamat dan perdamaian sedjahtera kepada segala bangsa dan pemerintahan jang dengan sengadja atau tidak sengadja telah membantoe kemerdekaan tanah air kita.

(3) Mendoakan kiranja agar kita semoea dapat bekerdja dan teroes membangoen kesempoernaan kemerdekaan kita dan watan² masing-masing.

Djakarta, 18 Agoestoes 2605.
KOMITE NASIONAL INDONESIA.

17.aug.1945.a. proklamatsioon ajalehtede veergudel.

sotsiaalne õiglus, usk jumalasse.[1] Sel perioodil ei olnud veel olemas rahvaesindust, kes oleks võtnud vastu konstitutsiooni. Alates 1945.a. 7.augustist eksisteeris aga Sõltumatuse Ettevalmistamise Komitee, mille kahe - kümne kaheksa liikmeline koosseis esindas Indoneesia kõiki piirkondi. See organ hakkas täitma esimestel päevadel pärast Indoneesia Vabariigi väljakuulutamist valitsuse funktsiooni. 18.augustil 1945.a. toimus Sõltumatuse Ettevalmistamise Komitee istung, kus võeti vastu esimene ajutine demokraatlik konstitutsioon.[2] Konstitutsiooni vastuvõtmine oli vajalik ja õigeaegne. Selle tähtsust märkis ära ka Sukarno, nimetades konstitutsiooni " võitluse tööriistaks ".[3]

Vastavalt konstitutsioonile kuulutati Indoneesia unitaarseks vabariigiks, kus kõrgem võim kuulub rahvale ja president on riigipeaks.[4] Indoneesia Vabariigi presidendiks sai Ir. Sukarno ja asepresidendiks Moh. Hatta. Konstitutsioonandis suured õigused presidendile: ta võis anda välja seadusi, sõlmida lepinguid teiste riikidega ja kuulutada välja riigis sõjaseisukord, ühtlasi oli ta relvastatud jõudude ülemjuhatajaks.[5]

---

1) J.Mintz, Indonesia.A Profile, p.142;

2) Мох. Джуана и Сулван, Государственный строй Индонезии, стр. 28-29.

3) Sealsamas.

4) Illustrations of the Revolution (1945-1950),p.XXXIV.

5) Sealsamas.

President Sukarno.

Kõik kodanikud said võrdsed poliitilised õigused, ametiühingute, koosolekute ja sõnavabaduse.[1] Konstitutsioon seadis sisse kõikide kodanike võrdsuse, sõltumata soost, rassilisest ja religioossest kuuluvusest. See oli suur samm edasi indoneeslaste elus, sest sajandite vältel, nii Hollandi kui ka Jaapani ülemvõimu ajal, oli neile sisendatud alandlikkust, sõnakuulelikkust, poliitilist õigusetust ja ei mingit vabadust. Suurt tähelepanu pöörati majandusele. Konstitutsioon nägi ette riigikontrolli sisseseadmist tähtsamate tööstusharude üle ning loodusrikkuste kuulumist riigile.[2]

Indoneesia sõltumatuse väljakuulutamine ja Indoneesia Vabariigi esimese konstitutsiooni vastuvõtmine oli tõsiseks hoobiks imperialistlike riikide - Hollandi, Inglismaa ja Ameerika Ühendriikide parempoolsetele ringkondadele, kes juba Teise maailmasõja ajal valmistasid ette, et Indoneesia loodusrikkused saaksid nende omaks.

Indoneesia olukorra muutiks raskemaks sisepoliitilise situatsiooni keerulisus. Mitte kõik ei olnud nõus Sukarno - Hatta valitsusega, mis sisuliselt kujutas endast väikekodanlikku diktatuuri. Bürokraatlik ametnikkond lootis hollandlaste tagasitulekut. Võimu püüdsid oma kätte haarata ka grupp läänemeelseid poliitikuid, kes tahtsid orjenteeruda Ameerika Ühendriikide-

---

1) Illustrations of the Revolution (1945-1950), p.XXXIV - XXXV.

2) Sealsamas

le ja Inglismaale. Indoneesia Kommunistlik Partei oli pärast sõltumatuse väljakuulutamist nõrk ja ei olnud seotud massiorganisatsioonidega. Seda põhjustas Hollandi ja hiljem Jaapani kauaaegne okupatsioon, mis surus maha juba eos igasuguse progressiivse mõtte ja idee. Kommunistliku partei liikmeid kiusati taga. Rahva hulgas oli Indoneesia Kommunistlikul Parteil suur autoriteet, mistõttu tal oli võimalus end tugevdada ning asuda Indoneesia rahvuslik-vabastusliikumise etteotsa.

Indoneesia rahvas saavutas suure võidu, kuid selle vilju kasutada täiel määral ei õnnestunud. Miks see nii juhtus ? Asi seisnes selles, et võimu juurde sai kõhklev ja ebakindel rahvuslik kodanlus, kes ei soovinud lõpuni viia augustirevolutsiooni. Indoneesia valitsuse progressiivsete sammude kõrval oli rida selliseid, mis näitasid kodanluse tagurlikkust. Nii jäi lahendamata maaküsimus. Põllumajandusega tegeles aga enamus kogu maa töötavast elanikkonnast. Suur arv talupoegadest jäi endiselt maata või pidi leppima vähese maaga. Indoneesia valitsus ei teostanud otsustavat poliitikat suhtumises imperialismi ja tema sotsiaalsele toele - mõisnike klassi ja jõukasse kompradoorlikku kodanlusse. Kõigest hoolimata oleks indoneesia rahvas saavutanud suurt edu nii poliitilises, majanduslikus kui ka kultuurilises arengus, kui tema kallale poleks sööstnud kolonisaatorid , kelledele Indoneesia juba kaugetest aegadest peale oli rikkuse allikaks ning kes Indoneesia ~~V~~ Vabariigi olemasolust ei tahtnud kuuldagi.

Garuda - Indoneesia riigivapp.

Riigivapil on müstiline lind - Garuda, keda Indoneesias peetakse loova energia sümboliks. Garuda väljasirutatud tiibades on kummaski 17 sulge, sabas 8 sulge, linnu kaelal on 45 soomust. Need arvud meenutavad Indoneesia sõltumatuse väljakuulutamise päeva - 17.VIII 1945.a. Lind hoiab loosungit, millele on kirjutatud vanas jaava keeles: " Bhinneka tungal ika". Tõlkes tähendab see mõtet, et ühtsuses peitub jõud.

II

INDONEESIA RAHVA VÕITLUS 1945.a.sept. - 1947.a.

1. Imperialistlike riikide agressioon Indoneesia Vabariigi vastu

Koloniaalriigid ei kingi asumaade rahvastele vabadust ega lahku vabatahtlikult maadest, mida nad ekspluateerivad.[1)]

Indoneesia rahva võit - iseseisvuse väljakuulutamine äratas Ameerika Ühendriikide, Inglismaa ja Hollandi imperialistide viha. Püüdes lämmatada revolutsiooni, ruttasid nad ühendama oma jõude ning organiseerisid noore vabariigi vastu relvastatud interventsiooni.

Esimene grupp Inglise vägesid, varustatud Ameerika Ühendriikide hea sõjatehnikaga, maabus Djakartas 29. septembril 1945.a.[2)] Üsna pea järgnesid neile Hollandi väge-

---

1) 1957. ja 1960. aastal Moskvas toimunud kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamiste dokumendid, Tallinn 1964, lk. 50.

2) L. Palmier, Indonesia and the Dutch, p. 47.

de kaks gruppi. Sissetungimise tegelikku eesmärki püüti varjata, kasutades maskeeritud ettekäänet. Nii teatas Batavia liitlasjõudude väejuhataja kindral-leitnant Philip Christison, et Inglismaa ja Hollandi väed saabusid saarele vaid kapituleerunud Jaapani relvastatud jõudude desarmeerimiseks ning et Indoneesia sisepoliitikasse ei kavatse nad vahele segada. [1] Intervendid kasutasid ettekäänet selleks, et paigutada oma vägesid küllaldasel arvul Indoneesiasse ning seejärel likvideerida indoneesia rahva peamine saavutus - vabariik ja kehtestada koloniaalrežiim. Seda mõistsid ka indoneeslased ja seepärast tugevdati oma jõude. Lühikese ajaga jõuti koondada 16 diviisi, milledest 10 diviisi asus Jaaval ja 6 diviisi Sumatral. [2] 5.oktoobril 1945.a. anti välja dekreet Indoneesia armee loomise kohta. [3]

Algul hoidus Inglise vägede juhatus otsestest kokkupõrgetest Indoneesia elanikkonnaga ja lootis tühiste järelandmistega saavutada Indoneesia Vabariigi valitsuse kapituleerumist. Kahtlemata kartsid inglased, et sündmused Indoneesias võivad mõjutada naabruses olevaid Inglismaa valdusi - Birmat, Indiat. Teiselt poolt ei suutnud nad nõustuda Indoneesia vabanemisega ja seepärast suurendasid oma vägede arvu saartel. 7.oktoobril 1945.a. toimus kindralkuberner H.J.van Mooki, Kagu-Aasia liitlasvägede ülemjuhataja lord Louis Mountbatteni ja Batavia vägede ülemjuhataja kindral Philip

1) D.Wehl, The Birth of Indonesia, p. 42.
2) The History of the Armed Forces of the Republic of Indonesia, p. 10.
3) Illustrations of the Revolution (1945-1950), p.81.

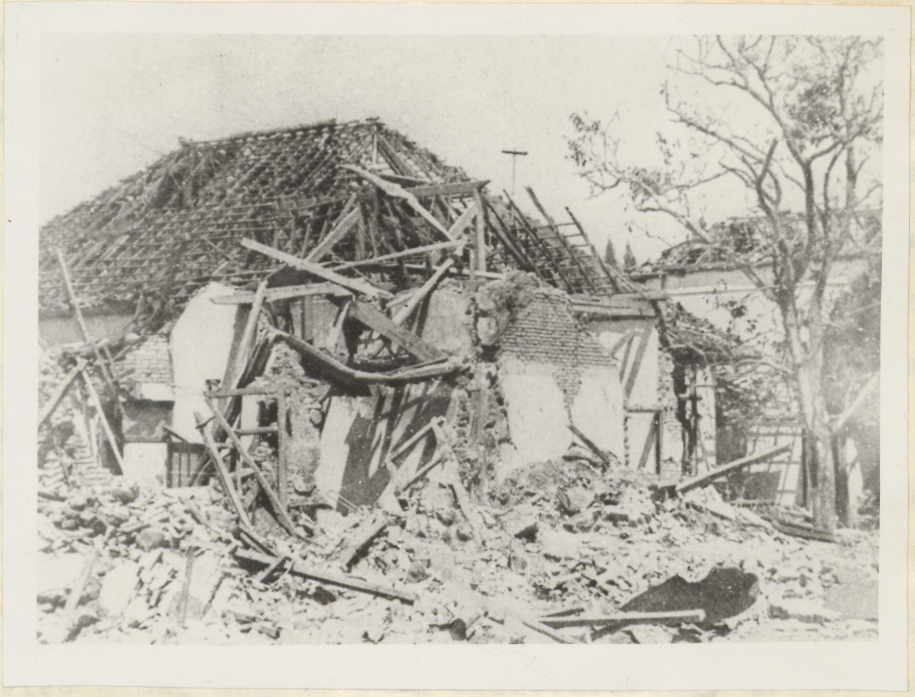

Maja Bandungis pärast Inglise vägede rünnakut.

Christisoni vahel nõupidamine, kus võeti vastu otsus Indoneesiasse saadetavate Inglise vägede arvu suurendamise kohta.[1]

Inglise väejuhatus, saanud oma valitsuselt ülesande teha lõpp noorele vabariigile, asus otsesele agressioonile. 14.oktoobril 1945.a. Ph. Christison kuulutas välja sõjaseisukorra Djakartas ja okupeeris oma vägedega Bandungi ja Bogori.[2] 15.oktoobril hõivati Jaapani vägede poolt Semarang, kus mõned päevad hiljem maabusid ka Briti väed.[3] Seega Inglismaa väejuhatus ei täitnud oma lubadust Jaapani relvastatud jõudude desarmeerimiseks, vaid vastupidi, kasutas neid ära võitluses indoneeslaste vastu. 28.oktoobril 1945.a. leidis aset äge lahing kohalike elanike ja Inglise vägede vahel Jaava sadamalinnas Surabajas, mille käigus sai surma Inglise vägede juhataja Jaava saarel - kindral Mallaby.[4] Indoneesias sisse seatud julm terrorirežiim, arvete - õiendamine Indoneesia progressiivsete tegelastega, noore vabariigi võimuorganite laialisaatmine, Jaapani relvastatud jõudude kasutamine rahvuslik-vabadusliikumise

---

1) О.И. Забозлаева, Борьба за упрочение независимости. Республика Индонезия 1945 - 1960, стр. 48.

2) Sealsamas.

3) Sealsamas.

4) The History of the Armed Forces of the Republic of Indonesia, p.11.

vägivaldseks mahasurumiseks - kõik see tingis ääretu viha lõkkele löömist indoneeslaste hinges. Masendav pilt kerkib silme ette lugedes D.Wehli kirjeldust Surabaja linna tänavaist päev pärast lahinguid. Läbi linna voolav jõgi ja tänavad olid kaetud laipade ning üksikute kehaosadega, kõrvuti mehed,naised ja lapsed.[1]

Raevukad kokkupõrked ei vaibunud imperialistlike riikide vägede ja kohalike elanike vahel. Indoneesia valitsus lootis saavutada vabariigi sõltumatuse tunnustamist rahulikul, diplomaatiliste läbirääkimiste teel. 31.oktoobril 1945.a. toimus kohtumine Hollandi delegatsiooni ja Indoneesia Vabariigi esindajate vahel. Hollandlasi esindasid H.J.van Mook, Mr.van der Plas ja Mr.Idenburg, indoneeslasi vabariigi juhid:president Sukarno, asepresident Hatta ja Dr. Subadjo.[2] Nõupidamisel otsustati, et nii Indoneesia Vabariigi kui ka Hollandi valitsuse poolt koostatakse ametlikud dokumendid, kus tuuakse ära oma positsioon antud olukorras ning esitatakse vajalikuks peetavad nõudmised.Indoneesia Vabariigi valitsus esitaski 1.novembril 1945.a. poliitilise manifesti, kus nõudis tunnustamist kogu maa territooriumil Indoneesia Vabariigi võimu, mis kuulutati välja 17.augustil 1945.a.[3]

---

1) D.Wehl,The Birth of Indonesia, p.60.

2) D.Woodman,The Republic of Indonesia, p.213.

3) Illustrations of the Revolution (1945-1950),p.77.

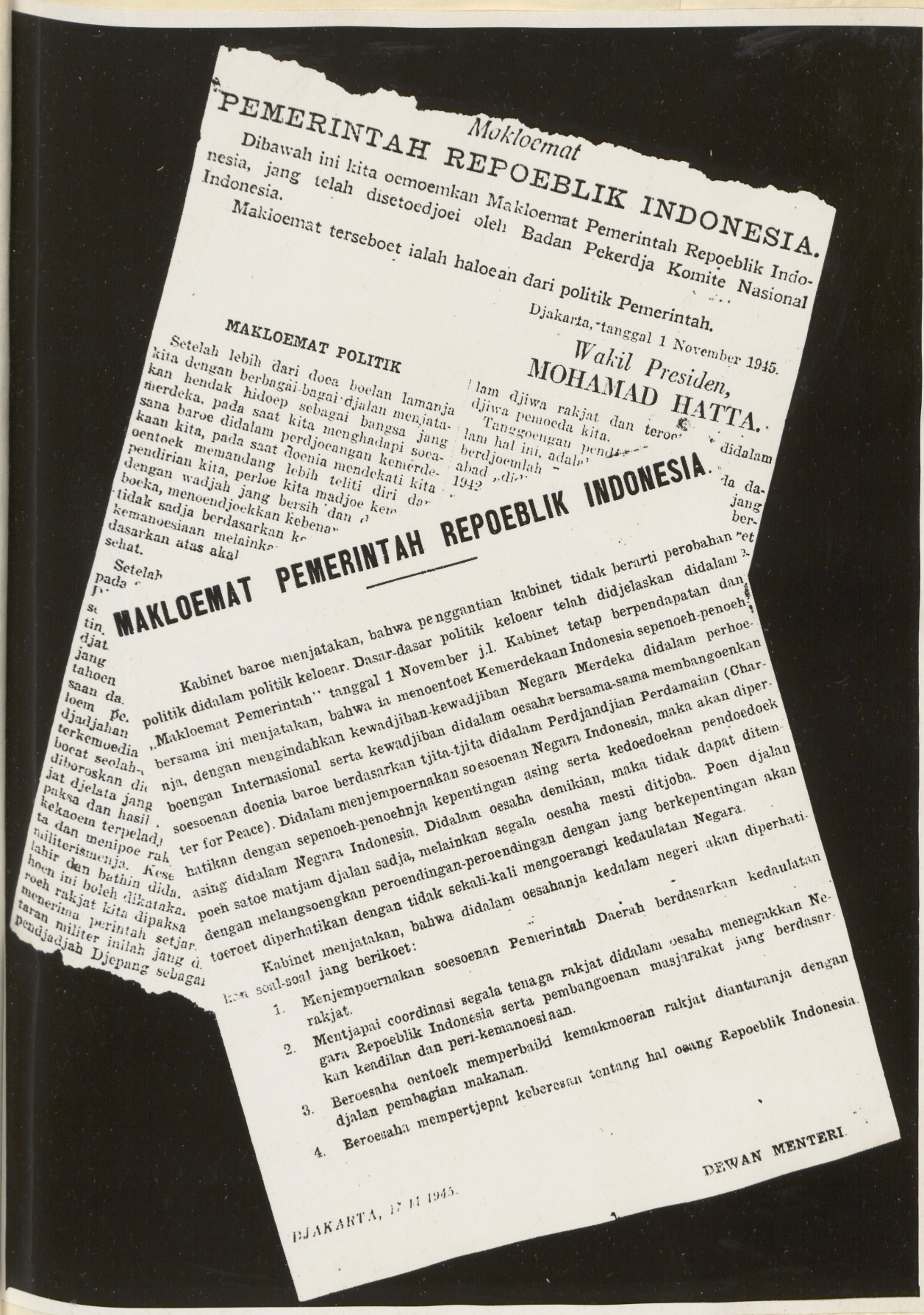

Maklоemat

PEMERINTAH REPOEBLIK INDONESIA.

Dibawah ini kita oemoemkan Makloemat Pemerintah Repoeblik Indonesia, jang telah disetoedjoei oleh Badan Pekerdja Komite Nasional Indonesia.

Makloemat terseboet ialah haloean dari politik Pemerintah.

Djakarta, tanggal 1 November 1945.

Wakil Presiden,

MOHAMAD HATTA.

MAKLOEMAT POLITIK

Setelah lebih dari doea boelan lamanja kita dengan berbagai-bagai djalan menjatakan hendak hidoep sebagai bangsa jang merdeka, pada saat kita menghadapi soesana baroe didalam perdjoeangan kemerdekaan kita, pada saat doenia mendekati kita oentoek memandang lebih teliti diri dapendirian kita, perloe kita madjoe kedengan wadjah jang bersih dan tidak sadja berdasarkan kemanoesiaan melainkan atas akal sehat.

Setelah

pada

MAKLOEMAT PEMERINTAH REPOEBLIK INDONESIA.

Kabinet baroe menjatakan, bahwa penggantian kabinet tidak berarti perobahan politik didalam politik keloear. Dasar-dasar politik keloear telah didjelaskan didalam „Makloemat Pemerintah" tanggal 1 November j.l. Kabinet tetap berpendapatan dan bersama ini menjatakan, bahwa in menoentoet Kemerdekaan Indonesia sepenoeh-penoeh nja, dengan mengindahkan kewadjiban-kewadjiban Negara Merdeka didalam perhoeboengan Internasional serta kewadjiban didalam oesaha bersama-sama membangoenkan soesoenan doenia baroe berdasarkan tjita-tjita didalam Perdjandjian Perdamaian (Charter for Peace). Didalam menjempoernakan soesoenan Negara Indonesia, maka akan diperhatikan dengan sepenoeh-penoehnja kepentingan asing serta kedoedoekan pendoedoek batan didalam Negara Indonesia. Didalam oesaha bersama-sama membangoenkan asing didalam Negara Indonesia, melainkan segala oesaha mesti ditjoba. Poen djalan poen satoe matjam djalan sadja, dengan demikian, maka tidak dapat ditemdengan melangsoengkan peroendingan-peroendingan dengan jang berkepentingan akan toeroet diperhatikan dengan tidak sekali-kali mengoerangi kedaulatan Negara.

Kabinet menjatakan, bahwa didalam oesahanja kedalam negeri akan diperhatikan soal-soal jang berikoet:

1. Menjempoernakan soesoenan Pemerintah Daerah berdasarkan kedaulatan rakjat.
2. Mentjapai coordinasi segala tenaga rakjat didalam oesaha menegakkan Negara Repoeblik Indonesia serta pembangoenan masjarakat jang berdasarkan kendilan dan peri-kemanoesiaan.
3. Beroesaha oentoek memperbaiki kemakmoeran rakjat diantaranja dengan djalan pembagian makanan.
4. Beroesaha mempertjepat keberesan tentang hal oeang Repoeblik Indonesia.

DEWAN MENTERI.

DJAKARTA, 17 11 1945.

Indoneesia Vabariigi 1.novembri 1945.a. manifest ja 17.novembri 1945.a. dokument Sjahriri kabineti ülesannete kohta.+

+ Sjahriri kabinet moodustati 1945.a.

Hollandi ja teiste imperialistlike riikide valitsuste esindajatel ei olnud kavaski teha Indoneesia Vabariigile järeleandmisi, nende eesmärk oli luua täielikult oma kontroll Indoneesias. Seda eesmärki teenis ka Inglise vägede uue ülemjuhataja kindral Manserghi ultimaatum 9. novembrist 1945. a., mille ta esitas Indoneesia Vabariigile. Selles süüdistas ta indoneeslasi Mallaby surmas ning nõudis neilt relvastuse ära andmist, ähvardades Inglise maa-, mere- ja õhujõudude kasutamist antud ultimaatumi täideviimiseks.[1] Ultimaatumit ei kavatsenud indoneeslased täita, vaid vastasid sellele hoopis võitluse jätkamisega. Äge võitlus leidis aset 10. novembril Surabajas, kuid samasugused lahingud toimusid ka teistes linnades - Semarangis, Ambawaras, Bandungis.[2]

Kogu maailm oli sel perioodil teadlik sündmustest Kagu-Aasias ja inimkonna progressiivne osa tundis kaasa indoneeslastele nende õiglases võitluses vabaduse eest, püüdes anda oma panuse protestiks agressiooni vastu Indoneesias. Nii keeldusid Austraalias Sidney töölised/ teenimast hollandi lennuväes, et neid ei saaks kasutada võitluses indoneeslaste vastu.[3]

---

1) D. Wehl, The Birth of Indonesia, p. 64-65.

2) The History of the Armed Forces of the Republic of Indonesia, p. 11.

3) "Rahva Hääl", 6.XI.1945.

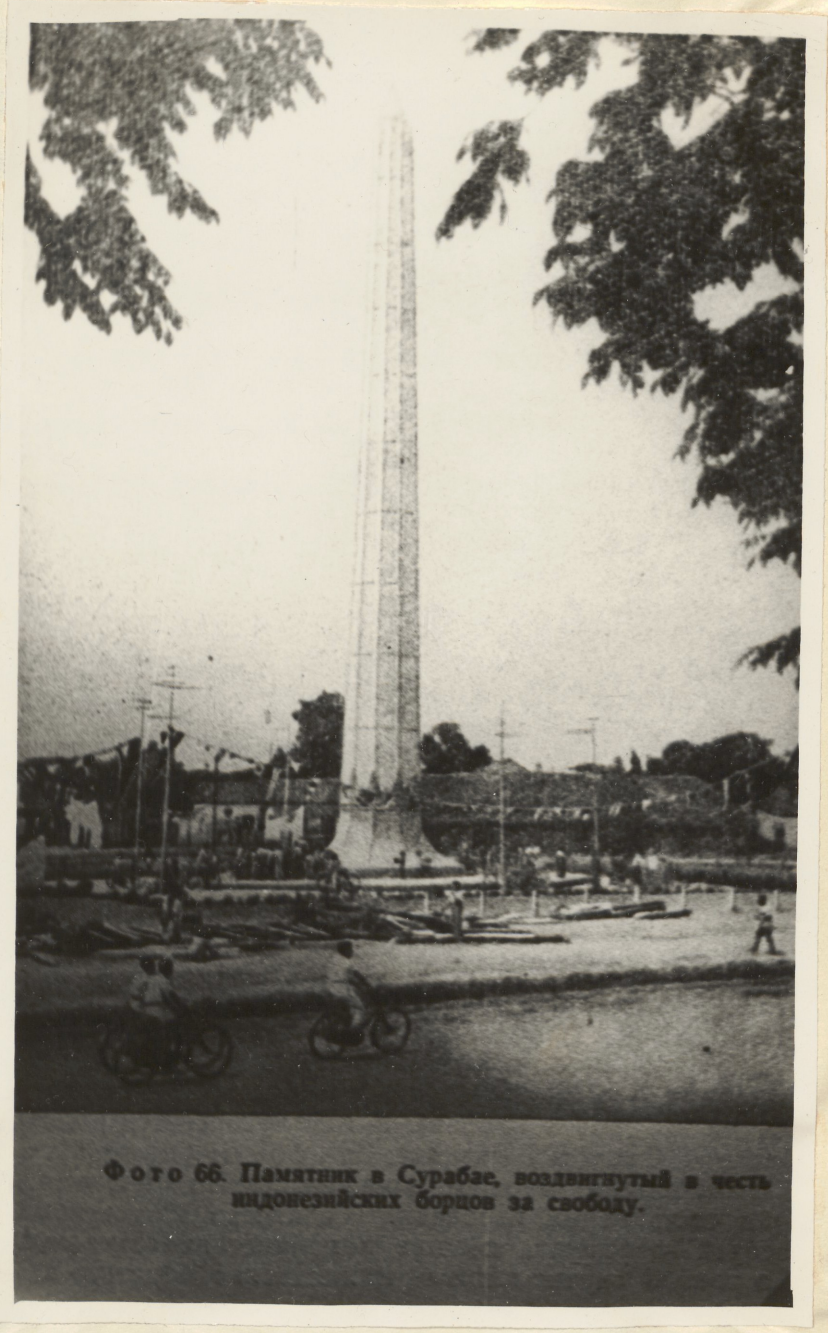

Фото 66. Памятник в Сурабае, воздвигнутый в честь индонезийских борцов за свободу.

Surabaja. Mälestussammas kangelastele, kes langesid võitluses sõltumatuse eest 1945.a. novembris.

Solidaarsuse välendamiseks indoneeslastele, kes jätkasid võitlust oma sõltumatuse eest, kuulutasid 20 000 Bombay vabrikutöölist välja ühepäevase streigi.[1] Oleks vale arvata, et Inglismaa rahvas pooldas agressiooni Indoneesia vastu. Inglise imperialistid plaanitsesid ja teostasid agressiooni, rahva enamik oli aga selle vastu. Londonis Džavaharlal Nehru sünnipäeva puhul toimuval miitingul tööliste kõnedest ilmnes samuti Inglismaa töötajate rahulolematus oma valitsuse poliitikaga Indoneesias.[2] Inglismaa Kommunistliku Partei XVIII kongressil võeti vastu resolutsioon, milles nõuti relvastatud tegevuse viivitamatut lõpetamist ja läbirääkimiste alustamist Indoneesia valitsusega indoneesia rahva enesemääramise ja sõltumatuse õiguse täieliku tunnustamise alusel.[3]

Teine maailmasõda oli jäänud seljataha, linnades olid vaibunud kõned saabunud rahu auks, kuid Vaikses ookeanis verevalamine jätkus. Võitlus käis päeval ja öösel. Rahutus rahuarmastavate jõudude hulgas kasvas. 21.jaanuaril 1946.a. Ukraina Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi delegatsioon ÜRO-s pöördus kirjaga Julgeoleku-nõukogu esimehe poole.

---

1) "Rahva Hääl", 24.XI.1945.a.

2) "Rahva Hääl", 18.XI.1945.

3) "Rahva Hääl", 27.XI.1945.

UNSV delegatsiooni läkitus oli järgmine:

" Lugupeetud hr.Maykin, Ukraina NSV delegatsioon Ühinenud Rahvuste organisatsiooni Peaassamblee esimesel istungjärgul, tegutsedes oma valitsuse ülesandel, juhib Ühinenud Rahvuste organisatsiooni põhikirja § 35 p. 1 alusel Julgeoleku Nõukogu tähelepanu Indoneesias tekkinud olukorrale.

Nagu teada, arendatakse sellel maal paljude kuude jooksul kohaliku elanikkonna vastu suunatud sõjategevust, millest võtavad osa nii regulaarsed Inglise väed kui ka vaenulikud Jaapani relvastatud jõud.

Ukraina valitsuse arvates tekitab see olukord hädaohu rahvusvahelise rahu ja julgeoleku säilitamisele, mida käsitleb põhikirja § 34.

Ukraina delegatsioon palub Julgeoleku Nõukogu panna toime vajalik uurimine ja võtta tarvitusele põhikirjas ettenähtud abinõud tekkinud olukorra kõrvaldamiseks.

Võtke vastu jne. ...

Ukraina delegatsiooni juht

P.Manuilski." [1]

Ukraina NSV delegatsiooni esindaja P.Manuilski kiri oli väga tähtis ja õigeaegne. Ta suunas kogu maailma üldsuse tähelepanu Hollandi ja Inglismaa imperialistide

---

[1] "Rahva Hääl", 24.I.1946.

metsikutele tegudele Indoneesias ja palus võtta tarvitusele abinõud tekkinud olukorra likvideerimiseks.

Ukraina NSV delegatsiooni esindaja Julgeolekunõukogu istungil 7.veebruaril 1946.a., mis oli pühendatud Indoneesia küsimusele, hindas imperialistlike riikide vägede vastu suunatud indoneeslaste võitlust kui rahvuslik-vabastusliikumist. Ta tegi ühtlasi ettepaneku luua Julgeolekunõukogu poolt erikomisjon olukorra kontrollimiseks kohapeal ja rahu jalule seadmiseks.[1] NSV Liidu delegatsiooni juht, esinedes Julgeolekunõukogu istungil 10.veebruaril 1946.a., energiliselt toetas Ukraina NSV delegatsiooni seisukohti. Mõlemate delegatsioonide esindajad lähtusid Indoneesia küsimuse arutamisel leninlikust printsiibist, mis näeb ette igale rahvale õiguse enesevalitsemiseks ja võitluseks sõltumatuse eest.

Need ettepanekud leidsid suurt vastukaja indoneesia rahva poolt, kuid lükati tagasi imperialistlike riikide soovi kohaselt.[2] Läänеriikide väitel, et Julgeolekunõukogu erikomisjoni saatmisel Indoneesiasse ei ole mitte mingit vajadust, oli vaid see eesmärk, et kõrvale juhtida maailma üldsuse tähelepanu sündmustelt Indoneesias ning anda sellega võimalus oma agressiivsete plaanide edasiseks jätkamiseks.

---

1) "Правда", 8.II.1946.

2/ Чжан Чжао-цян, Политика и экономика послевоенной Индонезии, стр. 42.

Kogu progressiivne inimkond asus Indoneesia rahva poolele. Läänеriikide seisukohad kutsusid esile massi - miitinguid ja protestistreike. See aga aitas indonees - lastel kinnitada veendumust, et nad ei ole üksi oma võitluses ja et Hollandi agressiivne tegevus on ebaõiglane ning määratud varem või hiljem läbikukkumisele. Indoneeslased ei katkestanud võitlust. Üheks näiteks rahvahulkade usust ja püüdlusest iga hinnaga kaitsta oma kättevõidetud vabadust oli Indoneesia Ametiühingute Föderatsiooni poolt vastu võetud otsus. Selles kutsuti Indoneesia töölisi visalt vastu panema igasugustele katsetele taastada välismaa võim ja looma töörinnet imperialistlike jõudude vastu liidus Indoneesia rahvus- ja ta - lurahvarindega.[1] Üleskutse annab tunnistust sellest, et noorel vabariigil oli tugev toetus töörahva-hulkades. Indoneesia töörahvas oli kindlalt otsustanud võidelda selle eest, et Indoneesia iial ei pöörduks tagasi koloniaalaega.

Oma panuse võidu saavutamiseks püüdsid anda kõik, kelle sooviks oli elada sõltumatul ja vabal maal. Teadlaste, kirjanike ja paljude teiste loominguliste töötajate igapäevane töö seostus eesmärgiga aidata kaasa võidu saavutamiseks. Oma rahva kannatustest ning võitlusest sel perioodil kirjutas tuntud indoneesia poeet C.Anwar,

---

[1] "Rahva Hääl", 11.II.1946.

kes suri 28 aasta vanuses 1949.a.[1] Võitluse ajal invaliidideks jäänud inimeste elu püüdis kergendada doktor Suharso, kes oma abilistega andis paljudele jalgade ja käte proteese.[2] Otsesest lahingutest mitteosavõtvad elanikud otsisid ja leidsid mitmesuguseid võimalusi võitlejate abistamiseks. Nii näiteks õngitsesid Sumatra elanikud jõgede põhjast liitlaste poolt 1941.aastal mahajäätud relvi.[3] Võitlejatele, kes tihti tundsid puudust relvastusest, oli see omapoolseks abiks. Eemale ei jäänud ka Indoneesia tütarlapsed. Paljud sõitsid neist rindele ja tegelesid seal võitlejate riiete paikamisega.[4] Imperialistlike riikide laiaulatusliku sõjategevuse kõrval võivad näida sellised abistused tühistena üksikuna võttes, kuid arvestades seda, et neidoli üle Indoneesia, andsid nad suure panuse raskes võitluses.

Holland sai küll abi Inglismaalt ja Ameerika Ühendriikidelt, kuid ometi kerkisid tema ette üha uued takistused rahvuslik-vabastusliikumise maha surumiseks. Hollandi valitsus hakkas kombineerima meetoteid üleminekuks avalikult pealetungilt diplomaatilistele läbirääkimistele,

---

1) Сукарно, Индонезия, Москва, 1956, стр. 109.

2) Sealsamas, lk. 65.

3) "Rahva Hääl", 26.VI.1946.

4) Sealsamas.

mis oleksid andnud aega jõudude koondamiseks Indoneesia Vabariigi vastu. Hollandi valitsuse poliitika muutust põhjustas eelkõige see, et indoneeslased jätkasid otsustavat vastupanu hollandi kolonisaatoritele. Määravaks põhjuseks oli ka maailma üldsuse reageerimine Indoneesia probleemile. Samuti aitasid selleks kaasa Hollandis toimunud demonstratsioonid ja miitingud, mis andsid selget tunnistust sellest, et hollandi rahvas ei tahtnud olla kahurilihaks hollandi imperialistidele. Inglismaa ja Ameerika Ühendriikide olukord oli endalgi üpris tõsiseks muutunud. Laiʃalt arenes üle kogu maailma revolutsiooniline liikumine ja Inglismaa oli sunnitud oma vägesid ära viima Indoneesiast, et maha suruda revolutsioonilist liikumist oma koloniates. Ameerika Ühendriigid aga oma krediidi andmise poliitikaga püüdsid Inglismaad ja Hollandit Indoneesiast välja ajada ning ise seal peremeheks hakata. Taoline olukord sundis Hollandit astuma läbirääkimistesse Indoneesiaga.

Töötati välja uus taktika, mille põhiseisukohad olid järgmised: de facto tunnustamine, venivad läbirääkimised, mässude provotseerimine, marjonetlike riikide loomine. Kõik see tähendas ainult meetodite muutmist suhtumises Indoneesiasse, mitte aga Hollandi taganemist oma poliitilisest suunast. Seda tunnistas ka Hollandi peaminister W. Schermerhorn. Ta ütles, et Hollandi valitsus ei tagane oma kursist ja kõige enam, mis ta võib teha, on muuta meetodeid.[1)]

---

1) Забозлаева О.И., Борьба за упрочение независимости, стр. 31.

2. Hollandi - Indoneesia läbirääkimised ja kokkulepped

10.veebruaril 1946.a. algasid läbirääkimised Hollandi esindaja H.J.van Mooki, Inglismaa esindaja Archibald Clark-Kerra ja Indoneesia peaministri St. Sjahriri vahel.[1] Need läbirääkimised toimusid Londonis väljatöötatud ettepanekute alusel, mis seisnesid selles, et Indoneesiale tema 70-miljonilise elanikkonnaga võimaldataks "ühesõiguslus" "Hollandi rahvaste peres". Hollandi valitsuse esindaja lubas anda kõige laialdasemat autonoomiat Indoneesiale ning soovitas moodustada Indoneesia Föderatsiooni.[2] Indoneesia rahval oli oma valitsusele vaid üks nõue - iseseisvuse säilitamine. Selle nõudmise eest astus välja ka Sumatra naiste kongress Pemalangis, kus võeti vastu resolutsioon, mis nõudis Indoneesia esindajalt võidelda läbirääkimistel ainult täieliku sõltumatuse eest.[3] Kongress saatis resolutsiooni Indoneesia rahva juhtidele ja Rahvusvahelisele Naiste Föderatsioonile Pariisis. Linnades toimusid miitingud, kus rõhutati, et indoneesia

---

1) D.Wehl, The Birth of Indonesia, p. 113.

2) О.И. Забозлаева, Борьба за упрочение независимости. Республика Индонезия 1945-1960, стр. 52.

3) "Rahva Hääl", 14.IV.1946.

rahvas nõustub üksnes vabariigi sajaprotsendilise tunnustamisega.[1] Sellest hoolimata läks St. Sjahriri valitsus kompromissi teele ning 1946.a. maiks oli läbirääkimiste tulemusena väljatöötatud lepingu projekt, mis nägi ette Indoneesia Vabariigi territooriumil "autonoomsete" marjonetlike valitsuste moodustamise.[2]

Konkreetsete lepingute sõlmimine Indoneesia Vabariigi ja Hollandi vahel venis. Samal ajal jätkusid Hollandi allveelaevade kallaletungid Indoneesia laevadele, jätkusid haarangud Indoneesia partisanidele, nende majade põletamised ning perekondade arreteerimised. Indoneeslaste vastupanu ei suudetud murda. 12.septembril 1946.a. toimus suur protestiavaldamine Hollandi vangilaagris Cassinos (Austraalias). See suruti küll maha, kuid indoneeslaste vabadusarmastust ei suudetud murda. Langenud võitlejate sõnad "Elagu Indoneesia Vabariik!" jäid kõlama, innustades teisi jätkama võitlust.[3] Hollandi sõjalised operatsioonid ei lakanud. Üha uued Hollandi väed saabusid Indoneesiasse. 1946.a. oktoobriks ulatus Indoneesias olevate hollandi sõdurite arv 92 000-ni.[4]

Indoneesias kujunenud olukorda arutati Indoneesia rahvusliku valitsuse poolt 1946.a. oktoobrikuu keskel

---

1) "Rahva Hääl", 14.IV.1946.

2) О.И.Забозлаева, Борьба за упрочение независимости. стр. 53.

3) "Rahva Hääl", 18.IX.1946.

4) В.А.Вальков, Индонезия на пути независимого развития, стр. 66.

Relvastatud jõudude paraad Djokjartas 5.oktoobril 1946.a. - Indoneesia armee esimesel aastapäeval.

ja määrati kindlaks valitsuse poliitika. Valitsus pidi kinnitama Indoneesia Vabariigi täieliku sõltumatuse tunnustamise nõudmist; võtma tarvitusele abinõud maa majandusliku ja poliitilise olukorra tugevdamiseks; tagama valitsusorganite töö nii keskuses kui ka kohtadel demokraatlikul alusel; osutama suuremat tähelepanu tööstusliku ja põllumajandusliku toodangu suurendamisele ja jaotamisele elanike vahel; võtma tarvitusele abinõud tähtsamate ettevõtete ja istanduste natsionaliseerimiseks. [1]

Pikkade ja venivate läbirääkimiste tulemusena Hollandi valitsusega jõuti lõpuks nii kaugele, et 25.märtsil 1947.a. kirjutati alla Linggadjati kokkuleppele.[2]

"Kokkulepe".

Hollandi Valitsus, keda esindab Ülemkomisjon

ja

Indoneesia Vabariigi Valitsus, keda esindab Indoneesia Delegatsioon

siiralt soovides kindlustada sõbralikke suhteid Hollandi ja Indoneesia rahvaste vahel vabatahtliku koostöö uute vormide abil, millised loovad parima garantii mõlemate maade terveks ja tugevaks arenguks tulevikus ja millised teevad võimalikuks rajada uuel alusel suhted nende kahe rahva vahel;

---

1) D.Wehl, The Birth of Indonesia, p.115.

2) L.Palmier, Indonesia and the Dutch, p. 54.

lepivad kokku alljärgnevas ja võimalikult lähemal ajal esitavad selle kokkuleppe ratifitseerimiseks vastavalt parlamendile:

Artikkel 1.

Hollandi Valitsus tunnustab, et Indoneesia Vabariigi Valitsus omab de facto võimu Jaava, Madura ja Sumatra üle. Alad, mis on okupeeritud liitlaste või Hollandi vägede poolt, inkorporeeritakse+üksteise järel, ühise koostöö abil, vabariigi territooriumiga. Sel eesmärgil võetakse kohe tarvitusele vajalikud abinõud, et inkorporeerimine saaks olema lõpule viidud mitte hiljem, kui selleks kuupäevaks, mis on märgitud artiklis 12.

.....

Artikkel 8.

Hollandi - Indoneesia Liidu eesotsas saab olema Hollandi Kuningas. Dekreedid ja otsused ühiste huvide edendamiseks antakse välja Liidu organite poolt Kuninga nimel.

.....

Artikkel 10.

Hollandi - Indoneesia Liidu Statuut peab sisaldama peale selle sätteid, eesmärgil:

a) kaitsta mõlema poole õigusi teineteise suhtes ja garanteerida nende ühiste kohustuste täitmine;

b) et Hollandi ja Indoneesia kodanikud kasutaksid vastastikuseid kodanikuõigusi;

+ inkorporeerima - oma koosseisu lülitama.

c) kindlaks määrata Hollandi Kuningriigi organite abi Indoneesia Ühendriikidele nii kaua kui viimane ei ole veel küllaldaselt organiseeritud;

e) kaitsta Liidu mõlemas osas põhilisi inimõigusi ja vabadusi, milledele on ka viidatud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Põhikirjas.

.....

Artikkel 12.

Hollandi Valitsus ja Vabariigi Valitsus püüavad luua Indoneesia Ühendriigid ja Hollandi - Indoneesia Liidu enne 1-st jaanuari a. 1949. " 1)

Kokkulepe koosnes seitsmeteistkümnest artiklist. Eespool toodud artiklitele lisandusid veel need, mis nägid ette Indoneesia Ühendriikide koosnemist kolmest osariigist - Indoneesia Vabariigist, Kalimantanist (Borneost) ja Ida-Indoneesiast (Sulawesi, Moluki ja Väike-Sunda saartest); kokkuleppega üleskerkivate küsimuste lahendamist arbitraaži teel, kusjuures arbitraaži komisjoni esimeheks pidi olema kokkuleppe alusel isik kolmandast rahvusest või kui sellele kokkuleppele ei jõuta, siis pidi olema komisjoni esimeheks Rahvusvahelise Kohtu President. 2)

Indoneesia Vabariigi tunnustamine de facto Jaaval, Madural ja Sumatral oli positiivseks lepingus, samuti see punkt, mis nägi ette Hollandi sõjavägede lahkumist.

---

1) D.Wehli, The Birth of Indonesia,p.146-148; Illustrations of the Revolution (1945-1950),p.XXXIX-XL.

2) Sealsamas.

St.Sjahrir Indoneesia Vabariigi esindajana ja W. Schermerhorn Hollandi Kuningriigi esindajana Linggadjati kokkuleppele alla kirjutamas 25.märtsil 1947.a.

Kuid see oli väga väike tulemus võrreldes Hollandi saavutusega. Leping määras ju kindlaks osariikide kujunemise ning nende alusel Indoneesia Ühendriikide moodustamise, mis pidi olema tihedates sidemetes Hollandiga viimase ülemvõimu all. Seda kõike oli Holland unistanudki. Kokkuleppega ei saavutanud ta küll oma põhieesmärki - koloniaalvõimu kehtestamist täielikult, kuid ometi oli Linggadjati kokkulepe üheks sammuks selle eesmärgi poole.

Linggadjati kokkulepe oli suurel määral soodne Hollandile, kuid isegi seda ta ei täitnud. Kokkulepet rikkudes jätkas ta Indoneesiasse oma sõjavägede sisse - toomist. 1947.a. juulikuuks ulatus Hollandi sõjaväelaste arv Indoneesias 120 000-le.[1] Lisaks sellele esitas Hollandi valitsus Indoneesia Vabariigile 27.mail 1947.aastal ultimaatumi, milles teonitati, et juriidiliselt Hollandi ülemvõim kestab Indoneesia üle 1.jaanuarini 1949.a. Selle ajani on vajalik Indoneesia Vabariigi, Hollandi, Ida - Indoneesia ja Kalimantani poolt loodud nn. ajutise föderaalse valitsuse olemasolu, kus otsustav hääleõigus oleks Hollandi esindajal.[2] Ajutise valitsuse ülesandeks pidi saama ka kontrollimisõigus ekspordi, impordi ja valisvaluutaga operatsioonide üle.[3] Taoliste nõudmiste esitamine annab tunnistust Hollandi püüdest üha enam suruda noorele vabariigile peale oma võimu ja arendada

---

1) Чжан Чжао-цян, Политика и экономика послевоенной Индонезии, стр. 46.

2) G.M.Kahin, Nationalism and Revolution in Indonesia, p.207

3) Sealsamas.

oma agressiivset tegevust selles suunas, et peagi teha lõpp Indoneesia Vabariigile. Ultimaatumi ettepanekutega ei oleks tohtinud nõustuda, kuid ometi tegi seda Indoneesia peaminister S.Sjahrir, ilma et oleks Valitsusega enne nendes küsimustes kokku leppinud. Rahva rahulolematus Vabariigi esindaja reeturliku tegevusega viis selleni, et Sjahriri kabinet langes 27.juunil 1947.a. [1] Indoneesia rahvas jälgis hoolega Vabariigi liidrite tegevust ja avaldas õigustatult protesti, kui rahva nõudmisi ei arvestatud ning mindi kompromissi poliitikale Hollandi valitsusega.

Uue valitsuse moodustas 3.juulil 1947.a. Amir Sjarifuddin,[2] kes oli Indoneesia rahvuslik- vabastusliikumise juhtivaid tegelasi ning Indoneesia Kommunistliku Partei üks juhtidest. Indoneesia tähtsamateks parteideks olid: Indoneesia Rahvuslik Partei, Töölispartei, Sotsialistlik Partei, Katoliiklik Partei, Kommunistlik Partei ja Masjumi partei. Sjarifuddini kabineti kolmekümne kahest ministrist seitse kuulus Rahvuslikku Parteisse, kaks - Töölisparteisse, kuus - Sotsialistlikusse Parteisse, üks - Kommunistlikku Parteisse, üks - Katoliiklikusse Parteisse, seitse - Masjumi parteisse.[3] Seega edaspidist tööd valitsuses marksistlikest ideoloogilistest

---

1) L.Palmier, Indonesia and the Dutch, p. 57.

2) G.M. Kahin, Nationalism and Revolution in Indonesia, p.210.

3) D. Wehl, The Birt of Indonesia, p. 170.

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

printsiipidest lähtudes võis oodata vaid üheksalt liikmelt s.t. neilt, kes kuulusid Kommunistlikku Parteisse, Sotsialistlikusse Parteisse ja Töölisparteisse. Seda ei saanud loota ei Masjumi ega Katoliiklikult Parteilt, kes võitlesid õiglase riigi rajamise eest islami põhimõttel ning pooldasid koostööd imperialistlike valitsustega. Indoneesia Rahvuslik Partei, ühendades põhiliselt rahvuslikku väike- ja keskkodanlust, intelligentsi, riigiteenijaid, samuti teatud hulk töölisi ja talupoegi astus välja imperialismi vastu ning üldise rahu poolt.

Sjarifuddini kabinetis sise-, välis-, haridus- ja finantsministri ametkohale astusid uued inimesed. Kabineti koosseisu jäi siiski ka inimesi eelmise valitsuse koosseisust. Nii oli Dr.A.K.Gani Sjahriri kabinetis täitnud ka majandusministri kohuseid ning Dr.J. Leimena tervishoiuministri asetäitja kohuseid.[1] Amir Sjarifuddin S.Sjahriri kabineti ajal oli kaitseministriks.[2]

Indoneesia rahvas nõudis Sjarifuddini kabinetilt otsustava võitluse teostamist sõltumatuse kindlustamiseks.[3]

---

1) G.M. Kahin, Nationalism and Revolution in Indonesia, p. 194 - 195.

2) Sealsamas.

3) Чжан Чжао-цян, Политика и экономика послевоенной Индонезии, стр. 47.

Sjarifuddini kabineti tähtsamad ministrid:[1)]

Peaminister ja kaitseminister	Mr.Amir Sjarifuddin
Viitse-peaminister ja majandusminister	Dr.A.K. Gani
Siseminister	Wendoamiseno
Välisminister	Hadji Agoes Salim
Haridusminister	Mr.Ali Sastroadmidjojo
Tervishoiuminister	Dr.J. Leimena
Finantsminister	Mr.A.A. Maramis

Uus valitsus lükkas tagasi Hollandi valitsuse poolt esitatud ultimaatumi 27.maist 1947.a. Vastuseks sellele alustasid Hollandi sõjaväed 20.juulil 1947.a. laialdast pealetungi Indoneesia Vabariigile. Hollandile andsid sõjalist abi Inglismaa ja Ameerika Ühendriigid. Hollandi vägede arv Indoneesias oli suur, nende relvastamine ja ülalpidamine nõudis ulatuslikke kulutusi. Holland, kelle majandus oli lõhutud peaaegu viis aastat kestnud Saksa okupatsiooni tulemusena, poleks suutnud üksi teostada nii laialdast sõjalist tegevust Indoneesias. Ameerika Ühendriigid, kelle majanduses võidurelvastumine on tootmise suurendamise ja monopolistidele kõrgeimate kasumite kindlustamise vahendiks, andsid agaralt abi Hollandile, Ameerika Ühendriikide poolt oli antud hollandlaste käsutusse 1947.a. keskel 54 pommituslennukit ja 64 hävitajat (mis moodustas 43% Hollandi armee lennukitest), 320 mii-

---

1) G.M.Kahin, Nationalism and Revolution in Indonesia , p. 210 - 211.

nipildujat, 170 kahurit ja 157 kuulipildujat.[1]

Imperialistlike riikide abi ei piirdunud üksnes relvastuse andmisega. Agressiivse tegevuse jätkamiseks Indoneesias anti Hollandile ka suuri laene. 1947aasta juunikuuks ulatus Ameerika Ühendriikide laenusumma 355 miljoni dollarini. Sellele lisandus Kanada 100 miljoni dollari, Rahvusvahelise panga 195 miljoni dollari ja ameerika monopolistide poolt 1947.a. detsembris antud 400 miljoni dollari suurune laeng.[2] Seega Hollandile antud laen 1947.a. lõpuks ulatus juba üle 1 miljardi dollarini. Ammerika Ühendriigid osutasid abi Hollandile ka mitmesugustel ehitustöödel, eriti lennuväljade rajamisel.[3]

Samal ajal kui indoneeslaste peade kohal sõitsid ameerika pommituslennukid ja hävitajad, pidi kohalik elanikkond üsna tihtigi kõige primitiivsemal kombel endale relvi muretsema, sest neid ei jätkunud kõigile. Öösiti langetati üksildastes džunglites bambustüvesid, neist valmistati bambusodasid, mis nagu esivanemate ajal enne pronksi- ja raua-aega ihuti kividel teravaks ning seejärel hiiliti läbi tiheda troopilise pimeduse vaenlase garnisonide juurde.[4] Indoneesia rahvas, vaatamata sõjalistele raskustele, jätkas hollandi imperialistidest vabadel territooriumidel oma vabariigi kindlustamist.

---

1) Чжан Чжао-цян, Политика и экономика послевоенной Индонезии, стр. 48.
2) Sealsamas.
3) Sealsamas.
4) J.Marek, Maa ekvaatori all, Tallinn 1961, lk.123-124.

Tähtsaks sammuks oli Indoneesia ülesehitamise kümneaasta plaani väljatöötamine. Plaan nägi ette tööliste miinimum töötasu tõstmist, tervishoiutingimuste parandamist, kirjaoskamatuse likvideerimist, tööseadlus - andluse sisseseadmist, töötingimuste parandamist, majanduse planeerimist, põllumajanduse majajäämuse likvideerimist ja tööliste tehniliste teadmiste tõstmist.[1] Paljud talupojad said vabariigilt maad soodsatel tingimustel samuti ka krediiti. Vabariigi valitsuse poolt seati sisse 8-tunniline tööpäev, keelati 15-18.a. alaealiste töö öösel, keelati alaealiste töö kaevandustes, seati sisse üks puhkepäev nädalas ja kahenädalaline puhkus aastas.[2]

Hoopis teised tingimused olid neis ettevõtetes ja istandustes, mis olid hollandlaste poolt hõivatud territooriumil. Seal valitses julm ekspluateerimise ja omavoli režiim. Tööliste materjaalne olukord oli raske. Taolise olukorra kehtestamise eesmärgil üle Indoneesia, alustasid hollandlased suurt pealetungi 1947.a.juulis.

Maailma üldsus ei saanud seda jätta tähelepanemata. 30.juulil 1947.a. India ja Austraalia esindajate nõudmisel Julgeolekunõukogu asus taas arutama Indoneesia küsimust.[3] Nõukogude Liidu esindaja A.Gromõko paljastas teravalt Hollandi plaanide agressiivse iseloomu ja nõudis sõjategevuse viivitamatut lõpetamist, kuigi

---

1) "Вопросы экономики", № I, 1948, стр. 72-78.

2) Sealsamas, lk.80.

3) The History of the Armed Forces of the Republic of Indonesia, p.18.

Hollandi esindaja Mr.van Kleffens püüdis eitada sõjalise tegevuse olemasolu Indoneesias.[1]

1.augustil 1947.a. Julgeolekunõukogu võttis vastu resolutsiooni, mis kohustas mõlemaid pooli - Indoneesia Vabariiki ja Hollandit viivitamatult lõpetama tulevahetuse.[2]

Kuigi Nõukogude Liidu delegatsiooni kõiki ettepanekuid antud olukorra rahulikuks ja õiglaseks lahendamiseks ei arvestatud, oli ometi nii Nõukogude Liidu kui ka teiste rahuarmastavate riikide delegatsioonide suureks või - duks Julgeolekunõukogus sel perioodil resolutsiooni vastu võtmine, mis nõudis kohest sõjategevuse lõpetamist. Vastavalt Julgeolekunõukogu resolutsioonile anti Indo - neesia Vabariigi kõikidele relvastatud jõududele ja rahvale korraldus lõpetada sõjategevus.[3] Sama korraldus anti ka Hollandi vägedele,kuid see jäi tegelikult formaalseks, sest Hollandi väed jätkasid edasitungimist.

6.augustil 1947.a. tõsteti Indoneesia probleem Julgeolekunõukogus jällegi üles.[4] Nii nagu varemgi , püüdis Nõukogude Liit ka seekord leida rahumeelset ja õiglast lahendust Indoneesia küsimuses. Nõukogude Liit tegi ettepaneku saata Indoneesiasse kõikide Julgeolekunõukogu liikmesriikide esindajaist koosnev komisjon tegeliku olukorra uurimiseks ning seejärel Indoneesia

---

1) D.Wehl, The Birth of Indonesia,p.176.

2) Чжан Чжао-цян, Политика и экономика послевоенной
3) Индонезии, стр. 49.
Мох.Джуана и Сулван, Государственный строй Индонезии,стр.42

4) L.Palmier, Indonesia and the Dutch, p. 59.

küsimuse reguleerimiseks.[1] Sellist komisjoni ei moo - dustatud ega saadetud. Selle asemel aga loodi 27.augustil 1947.a. nn. Heade Teenete Komisjon, kuhu kuulusid Ameerika Ühendriikide, Belgia ja Austraalia esindajad.[2]

On arusaadav, et nende riikide esindajad, püüdes saavutada kokkulepet Hollandi ja Indoneesia vahel, kaitsesid Hollandi huve. See tingis ka komisjoni tegevuse küllaltki aeglase tempo. Nii tuli Heade Teenete Komisjon kokku oma esimesele nõupidamisele alles 20.oktoobril 1947.a., s.t. enam kui kuu aega pärast komisjoni moodustamist ning Indoneesiasse jõudsid komisjoni liikmed alles 1947.a. oktoobrikuu lõpul.[3]

Vabariigi valitsus jätkas nõudmist Julgeolekunõukogult võtta kasutusele abinõud oma korralduste täitmiseks ning viia Hollandi väed positsioonile, kust nad alustasid pealetungi. Kõik need nõudmised leidsid täielikku toetust Nõukogude Liidu, Poola, India poolt. Alatine vastupanu neile oli aga Ameerika Ühendriikide poolt. Kujukalt näitab seda ka Ameerika Ühendriikide esindaja Mr. Austini väide, et hollandi vägede viimine esialgsele positsioonile olevat vastuolus ÜRO põhikirjaga, kuna see olevat"kahjulik mõlemaile tülipooltele".[4]

---

1) D.Woodman, The Republic of Indonesia, p. 237.
2) The History of the Armed Forces of the Republic of Indonesia, p. 19.
3) Alastair Taylor,Indonesian Independence and the United Nations, Ithaca 1960, p.50.
4) G.M.Kahin, Nationalism and Revolution in Indonesia, p. 219.

Nõukogude Liidu delegatsioon esitas 31.oktoobril 1947.a. resolutsiooni, milles nõuti Hollandi vägede viimist esialgsele positsioonile, kuid see resolutsioon lükati tagasi.[1)]

Ameerika ajaloolane Kahin, kes tol ajal viibis Indoneesias märkis, et indoneeslastel kujunes täielik arusaamine sellest, et sõjategevus Hollandi poolt vabariigi vastu on võimalik vaid Ameerika Ühendriikide ja Inglismaa toetusel ja selle lõpetamine on võimalik ainult liikmesriikide soovil.[2)]

Nii Hollandil kui ka ta liitlasriikidel ei olnud kavas tulla vastu indoneeslaste soovidele, lubades neil korraldada elu oma soovide kohaselt. Nende eesmärk oli ikkagi sundida vabariiki endale alluma ning takistada indoneeslastel saavutada vabadus ja täielik sõltumatus teistest riikidest. Heade Teenete Komisjon oli samuti üheks vahendiks Indoneesia Vabariigi mõjutamiseks ning sirmiks agressiivse tegevuse varjamisel.

Heade Teenete Komisjoni vahendusel kirjutati 17.jaanuaril 1948.a. Ameerika laeval "Renville" alla vaherahu-kokkuleppele Indoneesia Vabariigi ja Hollandi vahel.[3)]

Kokkulepe nägi ette sõjategevuse lõpetamist; elanikkonnale poliitiliste organisatsioonide loomise õigust;

---

1) G.M.Kahin, Nationalism and Revolution in Indonesia, p. 219.

2) Sealsamas, lk. 220.

3) The History of the Armed Forces of the Republic of Indonesia, p. 21.

sõna-, koosolekute- ja trükivabadust; administratiiv - juhtkonnas muudatuste teostamist üksnes elanike nõusolekul; pärast kokkuleppele allakirjutamist relvastatud jõudude vähendamist.[1] Nähti ette varem kui kuue kuu ja mitte hiljem kui aasta pärast.elanike hulgas küsitluse teostamist, mis selgitaks välja maa erinevate territooriumide - Jaava, Maduri, Sumatra elanike soovid: jääda Indoneesia Vabariigi kooseisu või minna Indoneesia Ühendriikide üksköik millise osariigi koosseisu. Kokkulepe nägi ette Indoneesia Vabariigi minemist Indoneesia Ühendriikide koosseisu ühe osariigina.[2]

Pärast vaherahu-kokkuleppele allakirjutamist tehti teatavaks avaldus edasiste poliitiliste läbirääkimiste kohta. Selle aluseks said Linggadjati kokkuleppe neli põhimõtet: vabadus Indoneesia rahvastele; koostöö hollandi ja indoneesia rahva vahel; suveräänsed riigid föderaalsel alusel demokraatliku konstitutsiooniga;liit Indoneesia Ühendriikide ja teiste Hollandi Kuningriigi territooriumide vahel Hollandi ülemvõimu all.

Näides küll õiglasena, oli tegelikult Renville'i kokkulepe röövellik.Kokkuleppe tulemusena vabariigi territoorium vähenes veelgi. Jaaval jäi talle kuuluvaks pool, Sumatral aga vaid 4/5 territooriumist.[3] Ülejää -

---

1)Illustrations of the Revolution(1945-1950),p.XLI.

2) Sealsamas.

3) Мох.Джуана и Сулван, Государственный строй Индонезии, стр. 42.

nud piirkonnad läksid hollandlaste kätte. Kuidas sai see kokkulepe õiglane olla, kui ta nägi ette Indoneesia Vabariigi üleminekut Indoneesia Ühendriikide koosseisu ning selle tihedat seost Hollandi Kuningriigiga viimase ülemvõimu all? See tähendas ju taielikult kriipsu tõmbamist Linggadjati kokkuleppe sellele punktile, mis nägi ette Indoneesia Vabariigi tunnustamist de facto.

Ebaõiglus ilmnes ka selles, et Hollandi kontrolli alla läksid maa kõige rikkamad nafta- ja kautšukirajoonid Jaaval, Sumatral, samal ajal, kui Indoneesia Vabariigile jäid vaid Sumatra mägised keskrajoonid ning väike osa Kesk-Jaavast.[1)]

Linggadjati kokkulepe nägi ette Jaava, Madura ja Sumatra de facto tunnustamist ning neil saartel kehtestati vabariigi võim. 1947.a. juulis hollandi agressorite poolt alustatud sõjategevuse ja Renville'i kokkuleppe tulemusena läks aga enamus nende saarte territooriumi - dest ja elanikest Hollandi ülemvõimu alla. Pärast sõjategevust oli Jaava ja Madura piirkondades, mis olid okupeeritud hollandlaste poolt, 30,1 miljonit inimest, hollandlastest vabadel territooriumidel ulatus aga elanike arv vaid 19,2 miljonini.[2)]

Kokkulepe nägi ette küll sõjategevuse lõpetamist, kuid mitte sõjavägede tagasiviimist oma esialgsetele positsioonidele - see aga oleks olnud vajalik tingimus Indoneesia - Hollandi konflikti lahendamiseks.

---

1) Illustrations of the Revolution(1945-1950),p.XLI.

2) В.А.Вальков, Индонезия на пути независимого развития, стр. 86.

III

INDONEESIA RAHVA VÕITLUS 1948 - 1949.a.

1. Indoneesia pärast Renville'i kokkulepet

Varsti pärast Renville'i kokkuleppele allakirjutamist õnnestus imperialistidel saavutada vabariigi jõudude lõhenemine. Masjumi partei liikmed, kes kuulusid Sjarifuddini valitsuse koosseisu ja varem toetasid sellele kokkuleppele allakirjutamist, äkki muutsid oma positsiooni. Protestiks Renville'i kokkuleppe allakirjutamisele lahkusid nad valitsuse koosseisust, tuues sellega kaasa S.Sjarifuddini kabineti languse ja uue, M. Hatta kabineti moodustamise 31.jaanuaril 1948.a.[1)]

Moodustades uut valitsust, lubas M.Hatta kohe algul, et ta hakkab täitma kindlalt kõiki Renville'i kokkuleppe tingimusi.[2)] See tähendas, et Hatta kabinet nõustus täielikult Indoneesia kõige rikkamate piirkondade üleminekuga Hollandi võimu alla, nõustus, et Indoneesia Vabariik jäi ümbritsetuks igast küljest Hollandi vägedega. Ta nõustus

---

1) G.M.Kahin,Nationalism and Revolution in Indonesia,p.232.

2) Sealsamas, lk. 234.

ka sellega, et Indoneesia eksport ja import võis toimuda vaid läbi Hollandi kontrollpunktide ja ekspordi ning impordi eest saadud välisvaluuta läks Hollandile.[1)]

Vabariigi majandslik elu muutus aina keerulisemaks. Indoneeslastel oli puudus toiduainetest. Võrreldes varemate aastatega, vähenes märgatavalt ühele inimesele arvestatav toiduainete hulk. Kui 1940.a. Jaaval ja Madural ühele inimesele arvestati keskmiselt 84 kg riisi ja 41 kg maisi, siis 1948,a. oli see vastavalt 60 kg ning 35 kg.[2)] Toiduainete puudus tõi kaasa hindade järsu tõusu. Seda näitab ka tabel nr.5 , kus on ära toodud tähtsamate toiduainete kilogrammi hind 1947.a.aug. ja 1948.a. aug. [3)] Tabelist nähtub, et võrreldes 1947.a. augustiga tõusis 1948.aasta suve lõpuks riisi hind kaheksa korda, suhkru hind neli korda, soola hind kolm korda, liha hind kuus - teistkümmend korda, kookospähkliõli hind seitse korda.

Toiduainete puudus tõi kaasa alatoitluse ja nälja, põhjustades mitmesuguste haiguste ja taudide levikut , nagu malaaria, tuberkuloos, Need olid aga haigused, mis tõid kaasa suure surevuse ning millede laialdast levikut oli raske tõkestada. Mitmeid aastaid hiljemgi andsid tunda indoneeslastele Hollandi ülemvõimu perioodil üleelatud alatoitumus, puudus, ebaküllaldane meditsiiniline teenindamine. Nii ulatus veel 1951.aastal Jaava ja Madura saarel katku suremise juhtude arv 2297-ni ,

---

1) Чжан Чжао-цян, Политика и экономика послевоенной Индонезии, стр. 53.
2) G.M. Kahin,Nationalism and Revolution in Indonesia,p.251.
3) Sealsamas, lk. 252.

T A B E L V

T ä h t s a m a t e t o i d u a i n e t e
k i l o g r a m m i h i n d r u u p i a t e s +

Produkt	1947.a.aug.	1948.a.aug.
Riis	1.66	17.50
Suhkur	1.58	7.30
Sool	3.48	14.30
Liha	4.50-13.60	76 -187.50
Sojauba	2.00	12.00
Kookospähkli õli	5.09	32.20

+ Ruupia on Indoneesia rahaühikuks
100 ruupiat = 1.97 rubla (1964)

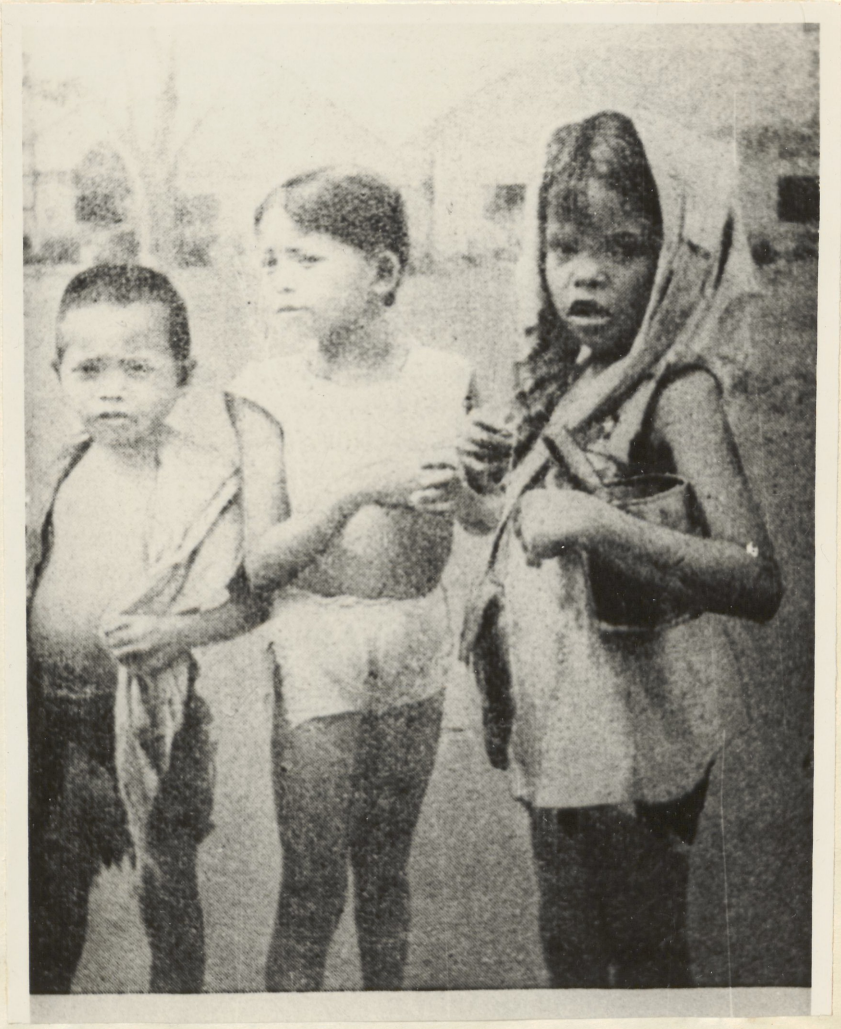

Alatoitluse all kannatanud väikesed indoneeslased.

rõugetesse suremise arv 18 553-ni.[1] Sellele aga ei mõelnud ei hollandlased ega ka Hatta valitsuse liikmed, kes kaldusid nii majanduslike kui ka poliitiliste küsimuste arutamisel mitte oma rahva, vaid hoopis Hollandi ja tema liitlasriikide poole. Raske olukord kutsus esile rahulolematuse tugevdamise indoneeslaste hulgas. 1948.aasta veebruari algul toimusid Indoneesia Vabariigi pealinnas Djokjakartas massimiitingudja demonstratsioonid, milledest võttis osa umbes 10 000 inimest.[2] 1948.a. juunis alustasid suurt streiki 25 000 töölist kapoki- ja suhkruroo - istandustes Delangas.[3]

Kuigi streikide mahasurumiseks saadeti sõjavägesid, suudeti siiski üsna tihti mitmeid kuid vastu pidada ning sellisel teel väljendada oma rahulolematust valitsuse poliitikaga. Rahvas veendus üha enam, et Hatta valitsus teostas antidemokraatlikku poliitikat, mis oli meele - pärane vaid Hollandile. Kõik see tingis, et revolutsioonilised rahvamassid hakkasid nõudma valitsuse vahetamist. 21.mail 1948.a. Indoneesia Kommunistlik Partei ja teised patriootlikud ning demokraatlikud parteid ja organisatsioonid kutsusid kokku konverentsi, kus töötati välja "Rahvuslik programm", mis nõudis Hatta valitsuse errumineku.[4]

---

1) Maailma rahvastik, Tallinn 1966, lk. 53.

2) Чжан Чжао-цян, Политика и экономика послевоенной Индонезии, стр. 53.

3) Sealsamas.

4) Sealsamas, lk. 55.

Kuu aega hiljem toimus Djokjakartas "Rahvusliku programmi" toetanud parteide ja organisatsioonide esindajate nõupidamine. Sellel nõuti Hatta kabineti ümberkujundamist rahvuslikuks valitsuseks, mis pidi võtma oma tegevuse aluseks järgmised printsiibid: vabariigi välissuhete säilitamise ja tugevdamise; kaitsesüsteemi tugevdamise, mis baseerub üldisel rahvakaitsel; majandussüsteemi tugevdamise; tööliskl assi elutingimuste parandamise; rahvusliku olukorra paremaks muutmise ja agraarsüsteemi reorganiseerimise.[1] Need olid vajalikud nõudmised ja nende täitmine pidi tagama indoneeslaste olukorra paranemise.

Võitluses agressiivsete plaanide vastu seisis avangardis Indoneesia Kommunistlik Partei, mille silmapaistvamateks juhtideks olid D.Aidit ja M. Musso, kes juba varasest noorusest peale pühendasid oma elu rahvuslik-vabastusliikumisele.

1948.a. augustis toimus Indoneesia Kommunistliku Partei konverents, kus võeti vastu resolutsioon "Indoneesia Vabariigi uus tee". Selles nähti ette partei tugevdamist ja määrati kindlaks edaspidised ülesanded. Indoneesia Kommunistlik Partei ei olnud mitte alati teostanud resoluutset poliitikat suhtumises valitsusse ja sõlmitud kokkulepetesse. Seda tingis suurel osal see, et paljud partei juhtivad tegelased olid emigratsioonis või arreteeritud. Indoneesia Kommunistliku Partei liikmed kõigele raskustele hoolimata mõistsid oma osatähtsust

---

1) "Rahva Hääl", 22.VI.1948,nr.146.

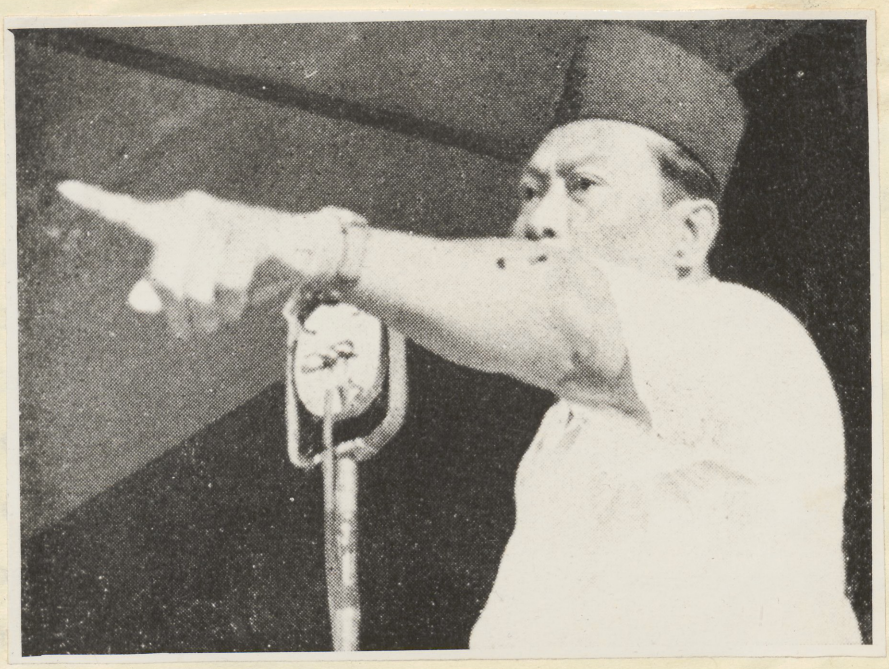

Indoneesia Kommunistliku Partei peasekretär Man. Musso.

Indoneeslased miitingul.

indoneeslaste võitluses. M. Musso juhtimisel kritiseeriti halastamatult tehtud vigu ja kavandati uusi partei ülesandeid. Resolutsioon "Indoneesia Vabariigi uus tee" nägi ette Indneesia Kommunistliku Partei, Sotsialistliku Partei ja Töölispartei ühinemise üheks tugevaks marksistlik-leninlikuks parteiks - kommunistlikuks parteiks.[1] See tekkiski 1948.a. augusti lõpul. 70% Indoneesia elanikest oli talurahvas, kelle unistuseks oli saada maad. Talurahva toetuse saavutamiseks nägi resolutsioon ette Indoneesia Kommunistliku Partei võitlust agraarreformi läbiviimise eest.[2] Indoneesia rahva hulgas leidis resolutsioon suurt vastukaja. Indoneeslased mõistsid, et Indoneesia Kommunistliku Partei poolt näidatud tee on ainuõige.[3]

Demokraatlike jõudude kasv hirmutas aga imperialiste ja Indoneesia sisemisi reaktsioonilisi jõude. Nad hakkasid ette valmistama arveteõiendamist kommunistliku parteiga ja teiste progressiivsete organisatsioonidega. Võeti kasutusele mitmeid abinõusid sel eesmärgil. 1948.a.mais oli juba Hatta valitsuse poolt antud dekreet, mis keelas ära demonstratsioonid ja streigid ning armeele andis õiguse tööliste ja talupoegade liikumise mahasurumiseks.[4] Reaktsioonilised jõud ei piirdunud sellega. Kartes revolutsioonilise liikumise uut tõusu, imperialistid ja nende käsilased Indoneesias võtsid abiks mitmeid provokatsiooni-

---

1) О.И.Забозлаева, Борьба за упрочение независимости. стр.61

2) Чжан Чжао-цян, Политика и экономика послевоенной Индонезии, стр. 57.

3) Sealsamas, lk.58.

4) Sealsamas.

lisi abinõusid. 1948. a. septembri keskel reaktsioon provotseeris Madiuni linnas verise kokkupõrke valitsuse reaktsioonilist poliitikat toetavate sõjavägede ja revolutsioonile ustavate vägede vahel.[1] See oli mõeldud selleks, et süüdistada kommuniste katses kukutada olemasolev valitsus ja haarata võim endale. Taoline väljamõeldis oli aga reaktsioonile aluseks, et paisata suured jõud võitlusse kommunistide vastu, arreteerida tuntumaid tegelasi ning muuta nad kahjutuks. Osalt see neil tõepoolest õnnestuski. Madiuni sündmuste ajal sai surma umbes 10 000 inimest. Hukkus Indoneesia Kommunistliku Partei Keskkomitee peasekretär M. Musso, Indoneesia rahvuskangelane A. Sjarifuddin, ja mitmed teised.[2] Madiuni provokatsioon oli ettevalmistavaks etapiks Hollandi sõjavägede uuele rünnakule Indoneesia rahva vastu. Oli ju sellega antud ränk hoop nii Kommunistlikule Parteile kui ka teistele demokraatlikele organisatsioonidele, kelle juhtivad tegelased olid langenud provokatsiooni ohvriks. Rahvuslik-vabastusliikumisest osavõtjate read vähenesid tunduvalt. See kõik nõrgestas Indoneesia Kommunistlikku Parteid, demokraatlikku liikumist ja Indoneesia Vabariigi võimeid vastupanu osutamiseks imperialistlikule aggressioonile ning sisemisele reaktsioonile.

Indoneesia rahvas aga ei unusta neid Madiunis langenud tugevaid inimesi, kes sammusid kolonialismivastase võitluse esireas ja andsid oma elu parema tuleviku nimel. D. Aidit ütles Indoneesia Kommunistliku Partei peasekretäri kohta: "Ma langetan pea Indoneesia tubli poja, Musso

---

1) Чжан Чжао-цян, Политика и экономика послевоенной Индонезии, стр. 58.

2/ Лаврентьев, А.К., Тайная война против Индонезии, стр. 14.

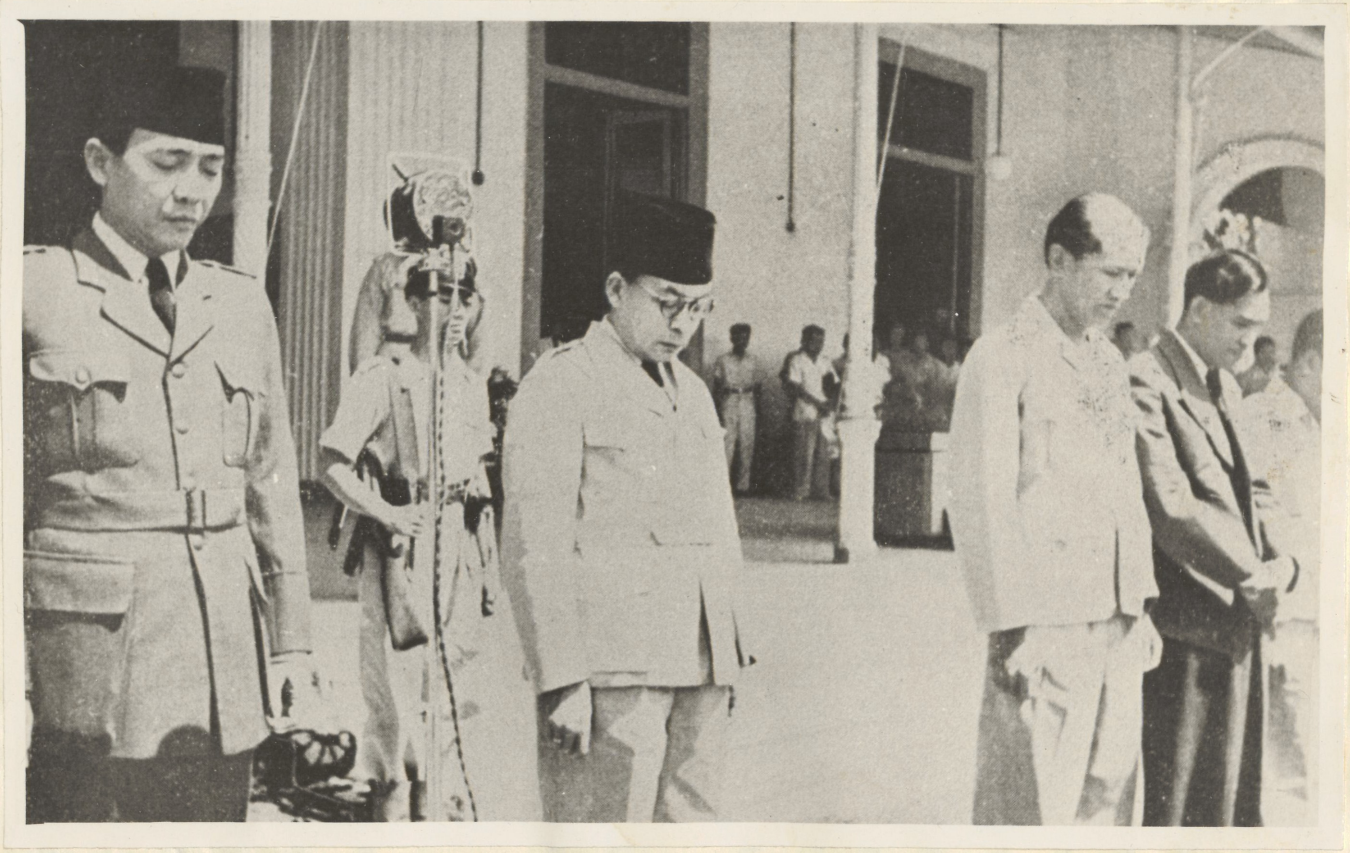

Madiuni sündmustele pühendatud miitingu leinaminut.

ees. Ta on eeskujuks igale kommunistile, kes võitleb rahva vabaduse eest. Need on inimesed, kes alatiseks jäävad elama indoneesia rahva südames." [1]

Teiste maade kommunistlikud parteid avaldasid sügavat kaastunnet Indoneesia rahvale ja Indoneesia Kommunistlikule Parteile tema tublimate poegade hukkumisel. Nii avaldas Hollandi Kommunistliku Partei Keskkomitee oma resolutsioonis kaastunnet Amir Sjarifuddini, Maruto Darusmani ja teiste Indoneesia Kommunistliku Partei liikmete metsiku tapmise puhul.Hatta kliki poolt.[2] Moh. Hatta kabineti tegevus oli meelepärane Hollandi valitsusele, kelle püüdeks oligi kasutada Hatta valitsust indoneesia rahva vastupanu murdmiseks.

14.oktoobril 1948.a. esitas Holland jultunud ettepaneku, milles ta avalikult nõudis vabariigi likvideerimist ja oma võimu laiendamist projekteeritavas Hollandi - Indoneesia Liidus.[3] Ettepaneku agressiivne iseloom oli niivõrd nähtav, et isegi Heade Teenete Komisjon ei saanud pidada võimalikuks nende vastuvõtmist. Mitte saavutanud soovitavat, alustas Holland 18.detsembri ööl vastu 19.detsembrit 1948.a. uut laiaulatuslikku sõjalist rünnakut Indoneesia Vabariigi vastu.[4]

Hollandil õnnestus hõivata Indoneesia kõik suuremad

---

1) Д.Н.Айдит, Избранные произведения, стр.215.

2) "Rahva Hääl", 27.VIII.1949.

3) A.Taylor,Indonesian Independence and the United, Nations, p. 146.

4) Sealsamas.

linnad ja arreteerida rida Indoneesia Vabariigi juhtivaid tegelasi, nende hulgas ka president Sukarno.[1] Sellise ulatusliku sõjalise rünnaku võis Holland ette võtta vaid seetõttu, et oli saanud Ammerika Ühendriikidelt suuri krediite ja sõjalist relvastust.

Hollandi arvamus selles, et Indoneesia Vabariik saab likvideeritud, oli ekslik. Indoneesia rahvas ja patriootlikult meelestatud armee astus taas otsustavalt välja hollandlaste vastu.

Indoneesias toimuvad sündmused kutsusid esile rahulolematuse kogu maailmas ja ÜRO Julgeolekunõukogu võttis uuesti Indoneesia küsimuse vaatluse alla. Nii nagu varemgi, astusid ka seekord Nõukogude Liidu esindajad Julgeolekunõukogus välja rahu kaitseks ja Indoneesia probleemi õiglaseks lahendamiseks. 23.detsembril 1948.a. toimuval Julgeolekunõukogu istungil paljastati Nõukogude Liidu esindaja poolt imperialistlike riikide poliitika. Järgmisel päeval esitas Nõukogude Liidu delegatsioon ÜRO-s resolutsiooni projekti, mis mõistis hukka Hollandi agressiooni, - nõudis sõjategevuse viivitamatut lõpetamist; Hollandi vägede äraviimist positsioonidele , mis olid neil enne sõjategevuse alustamist; Indoneesia presidendi ja teiste poliitikategelaste viivitamatut vabastamist; Julgeolekunõukogu Komisjoni loomist kõigi riikide esindajaist, kusjuures see komisjon pidi jälgima sõjategevuse lõpetamise ja vägede väljaviimise otsuste

---

[1] The History of the Armed Forces of the Republic of Indonesia, p.25.

täitmist.[1]

Nõukogude delegatsiooni resolutsiooniprojekt kukutati Inglise-Ameerika juhtide poolt läbi ning võeti vastu hoopis teine resolutsioon. See esitati Ammerika Ühendriikide, Kolumbia, Süüria delegatsioonide poolt ja nõudis tulevahetuse viivitamatut lõpetamist Indoneesias, presidendi ja teiste poliitvangide vabastamist, keda vangistati pärast 18.detsembrit ning ülesandeks teha Heade Teenete Komisjonile jälgida ülalnimetatud punktide täitmist.[2]

Võrreldes neid resolutsiooniprojekte ilmneb täielikult teise agressiivne iseloom. Selles puudub täielikult nõue viia sõjaväed tagasi oma esialgsetele positsioonidele, samuti pole teises resolutsioonis juttu kõikide riikide esindajaist koosnevast Julgeolekunõukogu Komisjonist, mis jälgiks vastuvõetud otsuste täitmist. Niisiis oli see kasulik põhiliselt Hollandile ning tema liitlasriikidele, vabariigi olukorda pajandas aga vähe. Holland ei kavatsenud sedagi täita. Vastupidi.Nad isegi laiendasid agressiooni.

Jällegi avaldasid maailma progressiivsed jõud rahulolematust Hollandi reeturliku tegevusega. Toimusid demonstratsioonid, miitingud, konverentsid, kus süüdistati Hollandit, kes ei pidanud kinni Julgeolekunõukogu poolt vastuvõetud otsustustest.

23.jaanuaril 1949.a. toimus Delhis peaminister D.Nehru eesistumisel Aasia Rahvaste Konverents, millest

---

[1] G.M.Kahin, Nationalism and Revolution in Indonesia,p.340.
[2] Sealsamas, lk.340-341.

võtsid osa delegatsioonid Afganistanist, Austraaliast, Birmast, Tseinolilt, Hiinast, Egiptusest, Etioopiast , Indiast, Iraagist, Liibanonist, Nepaalist, Pakistamist, Filipiinidelt, Saudi Araabiast, Süüriast, Jeemenist ja vaatlejad Siiamist ning Uus-Meremaalt.[1)]

Konverentsil nõuti resoluutselt Indoneesia Vabariigi juhtide vabastamist, hollandi vägede väljaviimist, ning vabaduse andmist Indoneesia Vabariigile.[2)]

Sellise resolutsiooni vastuvõtmine Välis-Aasia, Austraalia ja Okeaania suuremate riikide poolt annab tunnistust, et Indoneesia rahvast toetasid paljude riikide progressiivsed jõud ning et ta ei olnud üksi imperialistide vastu peetavas võitluses.

Üldsuse survel oli Julgeolekunõukogu kogu aeg sunnitud tegelema Indoneesia küsimusega. 28.jaanuaril 1949.a. Julgeolekunõukogu võttis vastu resolutsiooni, mis nõudis tulevahetuse viivitamatut lõpetamist, vabariigi poliitiliste juhtide vabastamist, Indoneesia Ühendriikide ajutise föderaalse valitsuse loomist 15.märtsiks 1949.a. ja Hollandi poolt Indoneesia Ühendriikide sõltumatuse tunnustamist hiljemalt 1.juuliks 1950.a.[3)]

Holland aga ei katkestanud sõjalist tegevust ja ignoreeris 28.jaanuari resolutsiooni. See põhjustas Julgeole-

---

1) D.Woodman, The Republic of Indonesia, p.248-249.

2) Sealsamas.

3) L.Palmier,Indonesia and the Dutch,p.67. The History of the Armed Forces of the Republic of Indonesia,p.26.

Indoneeslased lahingus.

Indoneeslased lahingupositsioonil.

kunõukogul vastu võtma uue resolutsiooni (23.märtsil 1949.a.), mis tuletas meelde mõlematele pooltele jaanuari resolutsiooni.[1)]

Indoneesias käis aga võitlus edasi. Hatta rühmal ei olnud rahva hulgas mõju ja ta ei suutnud sundida Indoneesia relvastatud jõude lõpetama võitlust okupantide vastu. Partisanisõja laienemine, Nõukogude Liidu ja teiste rahuarmastavate riikide väljaastumine indoneesia rahva kaitseks sundisid imperialiste mõistma, et jõuga ei suuda murda rahvuslikku vabastusliikumist. Neil tuli arvestada nii rahvusvahelit olukorda kui ka teiste koloniaalsete riikide huvisid.

Nõukogude Liit oli edukalt parandanud sõjahaavad, tema võimsus kasvas. Maailmas laienes töölis-, samuti rahvuslik-vabastusliikumine. Endiste kolooniate territooriumil - Koreas ja Vietnamis - kehtestati rahvademokraatlik kord. India ja Birma saavutasid poliitilise sõltumatuse. Kõik see, kuid eelkõige ikkagi indoneeslaste raugematu relvastatud vastupanu tõi kaasa imperialistlike riikide taktika muutumise suhtumises Indoneesia-Hollandi konflikti. See aga ei tähendanud, et suhtumises Indoneesiasse oleks muutunud põhiline poliitikasuund. Ikka endiselt nähti ette allutada kohalik elanikkond oma ülemvõimu alla ning likvideerida rahvuslik-vabastusliikumine. Otsesest sõjalisest tegevusest loobumine aga ei tähendanud midagi muud, kui petta laiu rahvahulki ning näida sõltumatuse pooldajana.

---

1) The History of the Armed Forces of the Republic of Indonesia, p.27.

14.aprillil 1949.a. Ameerika Ühendriikide esindaja Merle Cochran pidas Djakartas nõupidamise Hollandi ja Indoneesia Vabariigi esindajate vahel. Selle nõupidamise eesmärgiks oli välja töötada abinõud 28.jaanuari ja 23.märtsi resolutsioonide täitmiseks. Nõupidamise tulemusena avaldati 7.mail Rum-Van Royen'i kokkulepe.[1]

Royen Hollandi valitsuse nimel nõustus Indoneesia Vabariigi valitsuse tagasipöördumisega Djakjakartasse, lubas viivitamatult vabastada poliitvangid, nõustus vabariigi eksisteerimisega osariigi õigustes, andis föderaalsete esindajate organis üldisest kohtade arvust kolmandiku vabariigile. Rum omakorda teatas, et relvastatud jõud saavad käsu lõpetada partisanisõda, samuti teatas ta sellest, et vabariigi valitsus on nõus osa võtma "ümmarguse laua" konverentsist, et kiirendada Indoneesia Ühendriikidele ~~suveräänsuse~~ suveräniteedi üleandmist.[2]

Niisiis imperialistlikud riigid - Holland, Inglismaa, Ameerika Ühendriigid, veendunud, et jõuga indoneeslastest jagu ei saa, pöördusid taas läbirääkimiste teele, et sellisel viisil tagada oma ülemvõim Indoneesia üle.

Mõlemad pooled - Indoneesia Vabariik ja Holland, valmistusid ette konverentsiks, mille avamine oli määratud 23.augustile 1949.a. Haagis.

---

1) L.Palmier, Indonesia and the Dutch, p.68.

2) A.Taylor, Indonesian Independence and the United Nations, p. 216.

2. "Ümmarguse laua" konverents

23.augustil 1949.a. avati Haagis Indoneesia ja Hollandi vahel "ümmargue laua" konverents, mis kestis 2.novembrini 1949.a. [1] Konverentsil viibis 122 inimest Indoneesiast. Neist 54 olid Indoneesia Vabariigi esindajad eesotsas Moh.Hattaga ja 68 inimest oli hollandi vägede poolt okupeeritud territooriumidel moodustatud marionetlikest "riigikestest". [2]

"Ümmarguse laua" konverentsil ameerika imperialismi toetusel suutis Holland vabariigile peale suruda tingimused, mis faktiliselt jätsid maa vasallsõltuvusse Hollandist. Holland nõudis vabariigilt nõusolekut Indoneesia Ühendriikide moodustamiseks. Konverentsil töötati välja loodava föderatsiooni konstitutsioon, mis nägi ette Indoneesia jagunemise 16 osaks. Loodi ka esindajate koda ja senat. Indoneesiale kuulus esindajate kojas vaid kolmandik kohtadest. Indoneesia Ühendriigid pidid minema Hollandi - Indoneesia Liidu koosseisu, mille ees seisis Hollandi kuninganna.

Konverentsi algul tekkisid kohe lahkhelid. Indoneeslased nõudsid iseseisvate rahvuslike organite loomist, Holland aga selliste organite loomist, mis töötaksid Hollandi juhtimisel. [3] Hollandi esindajad püüdsid kitsendada Indoneesia suveräänsust ka välispoliitilistes suhetes. Nad nõudsid, et Indoneesial oleks õigus diplomaatilisi suhteid sisse seada teiste riikidega ainult Indoneesia Ühendriikide ministrite nõusolekul.

---

1) L.Palmier, Indonesia and the Dutch, p.70.
2) Чжанчжао-цзян, Политика и экономика послевоенной Индонезии, стр. 63 - 64.
3) A.Taylor, Indonesian Independendece and the United Nations, p. 229

Majandusküsimuses esitas Hollandi delegatsioon ettepaneku, mille kohaselt kõikide välisriikide kodanikel oleks õigus osa võtta Indoneesia majanduse, kaubanduse, tööstuse arendamisest ja juhtimisest.[1] Sellega taheti sisse seada sõja-eelne "lahtiste uste poliitika" ning anda "võrdsed võimalused" kõikidele imperialistlikele riikidele Indoneesia ekspluateerimiseks.

Konverentsil arutleti ka Indoneesia võla küsimust. See, mida imperialistid nimetasid võlaks, kujutas endast tegelikult vaid neid kulusid, mis tekkisid indoneeslaste ekspluateerimisel ja rahvuslik-vabastusliikumise mahasurumisel. Indoneesia delegatsioon nõustus tunnistama kõiki võlge, väljaarvatud see osa, mis hollandlastel oli läinud seoses agressiooni teostamisega vabariigi vastu. Hollandi poolel astus välja Ameerika Ühendriikide delegatsioon. Nagu annab tunnistust konverentsist osavõtja A. Taylor, kuulus otsustav sõna konverentsi töös Ameerika Ühendriiki esindajale - Merle Cochramile.[2] Indoneesia delegatsioon oli sunnitud Ameerika Ühendriikide survel tunnistama 4,3 miljoni kuldna suurust võlga (1 300 milj. dollarit).[3] Samuti suutsid imperialistid vabariigi juhtidele peale suruda nõudmise, et osa Hollandi sõjaväest lülitati Indoneesia Ühendriikide relvastatud jõudude koosseisu. Positiivseks Indoneesiale paljude küsimuste arutlemisel oli see, et suudeti sõlmida lepingud, mis kohustasid Hollandi väge-

---

1) A.Taylor, Indonesian Independence and the United Nations, p. 229.
2) Sealsamas, lk. 249.
3) Sealsamas, lk. 246.

de väljaviimist Indoneesiast. Lahkhelid kerkisid aga üles tähtaja määramisel. Indoneeslased esitasid nõude viia Hollandi väed välja kuue kuu jooksul alates päevast, millal antakse suveräänsus Indoneesia Ühendriikidele.[1] Hollandlased aga teatasid, et nii kiiresti ei ole see võimalik tehnilistel põhjustel.[2] Selline väide oli ainult ettekäändeks, et anda võimalus Hollandi vägedele kauem Indoneesias viibida. Mitte väiksema tähtsusega oli küsimus Surabaja sõjalisest merebaasist. Lõpuks jõuti järeldusele, et see hakkab teenindama nii Indoneesiat kui ka Hollandit. Kelle huve aga ta tegelikult eelkõige arvestama hakkas, annab selge ettekujutuse see, et baasi ülemaks määrati hollandi ohvitser.

Hollandlaste poolt tõsteti üles Lääne-Iriani küsimus, Kokkuleppele selles aga ei jõutud. Hollandi delegatsioon püüdis tõestada, et Lääne- Irianil ei ole midagi ühist Indoneesia teiste osadega ja seepärast peab kuuluma Hollandile. Lääne-Irian aga oli sajandeid olnud Indoneesia osa. Hollandi delegatsioon keeldus suveräänsuse andmist Lääne-Irianis (Uus- Guineas) provintsidele. Indoneesia delegatsioonile oli selline keeldumine täielikult ootamatu, sest Suveräänsuse andmise protokolli punkt nr.1, mis oli selleks ajaks juba välja töötatud, nägi ette Hollandi Kuningriigi poolt täieliku sõltumatuse andmist Indoneesia Ühendriikidele. Indoneesia Vabariik, mille koosseisu kuulus ka Lääne-Irian, oli Indoneesia Ühendriikide

---

1) A.Taylor, Indonesian Independense and the United Nations, p. 246.

2) Sealsamas.

üheks osaks. Seega hakkasid hollandlased taganema oma lubadustest ning peale suruma seisukohti, mis olid neile meelepärased.

Ameerika Ühendriikide esindaja Merle Cochran'iga eesotsas nõuti Lääne-Iriani küsimuse lahendamise edasi lükkamist. Püüdes vältida konverentsi töö ummikusse minemist, nõustus Indoneesia delegatsioon sellega. ~~Suveräänsuse~~ Suveräänitoodi andmise protokolli punkt nr. 2 märgiti, et Uus Guinea küsimus lahendatakse aasta jooksul, alates päevast, mil Indoneesia Ühendriigid saavad sõltumatuse.[1)]

See oli vaid lubadus, sest nagu teada, venis Lääne-Iriani küsimuse lõplik lahendamine peaaegu 13 aastat. Alles 1.mail 1963.aastal võttis Indoneesia täielikult enda kätte Lääne-Iriani territooriumi haldamise.

2.novembril 1949.a. kirjutati alla " ümmarguse laua " konverentsi otsustele, millede väljatöötamine oli kestnud üle kahe kuu. Otsused käsitlesid üldist olukorda; suveräänsuse andmist; kokkuleppeid finants-ja majandusküsimustes; Indoneesia Ühendriikide konstitutsiooni; sõjalisi kokkuleppeid Hollandi ja Indoneesia vahel. Otsuste põhilised seisukohad olid järgmised:

a) Indoneesias luuakse Indoneesia Vabariigi ja föderatsiooni pooldajate poolt Indoneesia Ühendriigid, kellele hiljemalt 30.detsembriks 1949.a. Hollandi Kuningriik annab sõltumatuse;

b) Indoneesia Ühendriigid on kohustatud astuma Hollandi-

---

1) A.Taylor, Indonesian Independence and the United Nations, p. 239.

Indoneesia Liitu tunnistades riigipeaks Hollandi kuninganna;

c) Indoneesia Ühendriigid on kohustatud " igavesti koos töötama" Hollandiga nii sisepoliitikas kui ka kaitse- , finants-, majandus,- kultuuri- ja teistes küsimustes; ilma Hollandi - Indoneesia Liidu teiste liikmete nõus - olekuta ei ole Indoneesial õigust sõlmida kokkuleppeid välisriikidega.

Indoneesia on kohustatud tasuma oma 4,3 miljardi kuldna suurust võlga ning tagastama kõik välismaised ettevõtted endistele valdajatele. Sõjalises suhtumises jääb Indoneesia Hollandi kontrolli alla;

d) Lääne -Irian jääb Hollandi võimu alla kuni erilise konverentsini, mis peab lahendama tema riigikorra. Küsimus tuleb lahendada aasta jooksul.[1]

19.detsembril 1949.a. moodustati Indoneesia Ühendriikide valitsus eesotsas M.Hattaga, kes sai peaministriks.[2]

27.detsembril 1949.a. üheaegselt Amsterdamis, Djakartas ja Djokjakartas toimusid Hollandi valitsuse poolt Indoneesia Ühendriikidele sõltumatuse ametliku üleandmise tseremooniad.

Nii läbirääkimiste, "ümmarguse laua" konverentsi kui ka igasuguste tseremooniate eesmärk oli luua Indoneesia rahvale illusioon, nagu maa oleks saavutanud

---

1) Illustrations of the Revolution(1945.1950),p.XLV-XLVI.

2) Чжан Чжао-цян, Политика и экономика послевоенной Индонезии, стр. 65

täieliku sõltumatuse.

Tegelikult "ümmarguse laua" konverents aitas hollandi imperialistidel kehtestada ülemvõimu Indoneesia majanduse üle ja mingist täielikust sõltumatusest ei saanud juttugi olla. Ei saanud ju olla mingit vabadust, kui ametlikult kohustati astuma Hollandi - Indoneesia Liitu ning tunnistama Hollandi ülemvõimu, loobuma Indoneesia päris-osast - Lääne- Irianist ning olema "igaveseks ajaks "koostöös" Hollandiga.

"Ümmarguse laua" konverentsi otsused olid koostatud samas vaimus kui Linggadjati ja Renville kokkulepped. See oli järjekordne lõks maa poliitiliseks ja majanduslikuks vallutamiseks imperialistlike riikide poolt.

Vaatamata "ümmarguse laua" konverentsi otsuste agressiivsele iseloomule omas Haagi konverents ka positiivset tähtsust. Vastavalt otsustele pidi Holland, ehkki formaalselt, tunnistama Indoneesia sõltumatust. Hollandi otsene koloniaalvõim, mis oli kestnud sajandeid, lõppes. See andis Indoneesiale laiad võimalused oma suveräänsuse kindlustamiseks tulevikus.

Indoneesia rahva võitlus hollandi kolonisaatorite vastu ei lõppenud. Kõik progressiivsed jõud seadsid eesmärgiks saavutada täielik sõltumatus Hollandist. Selle võitluse avangardiks oli tööliskiass ja tema kommunistlik partei. Indoneesia Kommunistlik Partei kutsus rahvast üles " mobiliseerima kõik jõud võitluseks Indoneesia

täieliku sõltumatuse eest."[1)]

Indoneesia rahva kangelasliku võitluse tulemusena murti hollandi agentuuri-föderatsiooni pooldajate vastupanu ja moodustati uuesti ühtne riik 1950. aastal.

---

1) "Правда", 31.XII.1949.

Indoneesia Vabariigi territoorium.

L Õ P P S Õ N A

Indoneesia Vabariigi väljakuulutamine 17. augustil 1945.a. andis tugeva hoobi imperialistidele, eelkõige aga Hollandile, kes püüdis oma ülemvõimu taastada ja laiendada Indoneesia üle. See oli põhjuseks, miks juba vabariigi esimestest päevadest alates tuli kohata imperialistlike riikide vaenulikku koalitsiooni ning relv käes võidelda oma sõltumatuse eest.

1945 - 1946.aastal hollandi-inglise vägedele ja 1947 - 1949.a. hollandi armeele, varustatud ameerika ja inglise relvastusega ning krediitidega, sai omaks krahh. Intervendid kohtasid indoneesia rahva relvastatud vastupanu, keda toetas kogu maailma üldsus, nõudes indoneesia küsimuse rahulikku lahendamist ja õiguse andmist indoneesia rahvale ise otsustada oma saatuse üle.

Eriti suurt osa maailma üldsuse tähelepanu mobiliseerimisel imperialistide tegevusele etendas Nõukogude Liit, kes esimesena astus välja noore Indoneesia Vabariigi kaitseks, tema sõltumatuse ja rahvusliku suveräniteedi eest. Nõukogude Liit paljastas kogu maailmale hollandi- ameerika- inglise imperialistide agressiivse, kolonisaatorliku poliitika Indoneesias.

Hollandi ja teiste imperialistlike riikide plaanide bankrott nii poliitiliselt kui ka sõjaliselt sundis imperialiste minema läbirääkimistele vabariigiga. Holland oli sunnitud "Ümmarguse laua" konverentsil Haagis tegema mõningaid poliitilisi järelandmisi. Ta oli sunnitud tunnistama Indoneesia sõltumatust. Maa finants- ja majanduselu jäi endiselt välismaise kapitali kontrolli alla. Lahendamata jäid 1945.a. Augustirevolutsiooni ülesanded, milledest põhilisemad olid järgmised: vabastada Indoneesia kõik elualad imperialistlike jõudude igasugusest mõjust; saavutada Indoneesia täielik sõltumatus, vabadus ja õitseng; rahvuslik-demokraatliku revolutsiooni programmi kõigi nõudmiste täielik rahuldamine ja indoneesia rahva peremeheks saamine omal maal.

1945.a. Augustirevolutsioon omas suurt revolutsioonilist tähtsust indoneesia rahva ajaloos.

"Ümmarguse laua" konverentsi kokkuleppele allakirjutamine ja Indoneesia Ühendriikide moodustamine annavad tunnistust samal ajal indoneesia rahva mehisusest ja otsustavusest võitluses hollandi kolonisaatorite vastu. See oli Vabariigi kangelasliku võitluse periood. Indoneesia rahvas seisis pea püsti, kummardamata imperialistide ees. Just see sundis Hollandit lõpetama agressiivset sõda Indoneesia vastu ning sundis tal kui ka teistel imperialistlikel riikidel tunnistama Indoneesia suveräänsust.

Üle 340 aasta kestnud Hollandi otsene koloniaalne võim Indoneesia üle viimaks lõppes.

Muidugi ei tähendanud see seda, et kolonisaatorid oleks rahuldanud olukorraga. Holland lootis kasutada Indoneesia Ühendriikide valitsust oma poliitika "jaga ja valitse" jätkamiseks. Seepärast ka Indoneesia rahvas ei rahuldunud "ümmarguse laua" konverentsi otsustega ning hakkas nõudma ühtse unitaarse Indoneesia Vabariigi moodustamist. Indoneesia rahva järjekindel ja väsimatu võitlus viiski selleni, et 15.augustil 1950.a. president Sukarno teatas ametlikult unitaarse Indoneesia Vabariigi loomisest.

Р Е З Ю М Е

Провозглашение 17 августа 1945 года Индонезийской Республики нанесло серьезный удар по планам империалистических держав, и прежде всего Голландии, направленным на восстановление и расширение свой господства в Индонезии. Это была причина, почему республике с первых же дней ~~и~~ существования пришлось встретиться с враждебной коалицией имперялистических держав и с оружием в руках отстаивать свою независимость.

Потерпела крах в 1945 - 1946 годах англо - голландским войскам, и в 1947 - 1949 годах голландской армии, вооруженной американцами и англичанами. Интервенты встретили вооружённый отпор индонезийского народа, который одержал победу при поддержке со стороны мирового общественного мнения, требовавшего мирного разрешения индонезийского вопроса и предоставления индонезийскому народу права самому решать свою судьбу. Исключительно большую роль в деле мобилизации мирового общественного мнения против действий империалистов сыграл СССР, который первым выступил в защиту молодой Индонезийской Республики

её независимости и национального суверенитета. Советский Союз разоблачал перед всем миром агрессивную, колониза - торскую политику голландско - американо - английских империалистов в Индонезии.

Политическое и военное банкротство планов Голландии и других империалистических держав вынудило империалистов пойти на урегулирование отношений с республикой. Голландии пришлось на конференции "круглого стола" в Гааге пойти на некоторые политические уступки. Голландии пришлось признать государственную независимость Индонезии. Финансы и экономика страны по-прежнему оставались под контролем иностранного капитала. Неразрешёнными остались задачи Августовской революции 1945 г., из которых главные были следующие: освобождение от всякого влияния сил империализма всех сторон жизни Индонезии; достижение полной независимости, свободы и процветания Индонезии; полное удовлетворение всех требований программы нацио - нально - демократической революции и индонезийским народом стать хозяином у себя в стране.

Но Августовская революция 1945 г. имела огромное революционное значение в истории индонезийского народа. Подписание соглашений " конференции круглово стола " и образованиеРеспублики Соединенных Штатов Индонезии свидетельствовали в то же время о мужестве и решимости индонезийского народа в его борьбе против голландских колонизаторов. Это был период героической борьбы рес -

публики. Индонезийскии народ выстоял, не покорился империалистам. Именно ето вынудило Голландию прекратить агрессивную войну против Индонезии, а также заставило её и другие колониальные державы признать, что Индонезия является суверенным и независимым государством, хотя её суверенитет и независимость в силу ряда ограничений были неполными.

Продолжавшееся в течение более чем 340 лет прямое колониальное господство Голланди в Индонезии наконец, кончилось.

Однако это не означило то, что колонизаторы собиралист мириться со своим положением. Голландия рассчитывала использовать правительство Соединенных Штатов Индонезии для продолжения в стране политики " разеляй и властвуй". Поэтому и индонезийского народа не удовлетворил соглашение " конференции круглого стола"и стал требовать создания унитарной Республики Индонезии. Мужественная борьба индонезийского народа вёл на то, что 15 августа 1950. г. президент Сукарно официально провозгласил создание унитарной Республики Индонезии.

K I R J A N D U S E N I M E S T I K

I Marksismi - leninismi klassikud

1. Marx K., Kapital, I kd., Tallinn, 1953.

II Allikad

1. Айдит Д.Н., Избранные произведения. Статья и речи, Москва, 1962.

   lühend = Айдит Д.Н., Избранные произ - ведения.

2. Illustrations of the Revolution (1945 - 1950). From Unitary State to a Unitary State, Ministry of Information of the Republic of Indonesia, s.a. ja s.l.

   lühend = Illustrations of the Revolution (1945 - 1950).

3. Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise dokumendd, Tallinn, 1964.

III Muu kirjandus

1. Айдит Д.Н., Краткая история Коммунистической партии, ИЛ, 1956.

2. Экономическая история капиталистических стран. Под р ред. Ю.К. Авдакова и Ф.Я. Полянского, Москва, 1962.

3. Kahin George McTurnar, Nationalism and Revolution in Indonesia, Ithaca, 1955.

lühend = Kahin G.M., Nationalism and Revolution in Indonesia.

4. Лаврентьев А.К., Тайная война против Индонезии, Москва, 1960.

5. Maailma rahvastik (Teatmik), Tallinn,1966.

6. Marek Jiři, Maa ekvaatori all, Tallinn, 1961.

7. Мох. Джуана и Сулван, Государственный строй Индонезии, Москва, 1959.

8. Mintz,Jeanne S. , Indonesia. A Profile, Princeton, 1961.

lühend = Mintz J., Indonesia.A Profile.

9. Palmier Leslie H., Indonesia and the Dutch, London, 1962.

lühend = Palmier L., Indonesia and the Dutch.

IO. Сукарно, Индонезия обвиняет. Сборник статей и речей, ИЛ, 1956.

lühend = Сукарно, Индонезия обвиняет.

II. Сукарно, Индонезия, Москва, 1956.

lühend = Сукарно, Индонезия.

I2. Забозлаева О.И., Борьба за упрочение независимости. Республика Индонезия 1945-1960, Москва, 1961.

lühend = Забозлаева О.И., Борьба за упрочение независимости.

13. Taylor, Alastair M., Indonesian Independence and the United Nations, Ithaca 1960.

lühend = Taylor A., Indonesian Indenpendence and the United Nations.

14. The History of the Armed Forces of the Republic of Indonesia, Djakarta 1960.

lühend = The History of the Armed of the Republic of Indonesia.

15. Чжан Чжао-цян, Политика и экономика послевоенной Индонезии, Москва, 1958.

16. Вальков В.А., Индонезия на пути независимого развития, Москва, 1960.

lühend =Вальков В.А., Индонезия на пути независимого развития.

17. Wehl,David, The Birth of Indonesia, London, 1948.

lühend = Wehl.D.,The Birth of Indonesia.

18. Woodman Dorothy, The Republic Of Indonesia, London 1955.

lühend = Woodman D., The Republic of Indonesia.

III Ajakirjandus

1." Правда ", 1945 - 1949.

2. "Rahva Hääl", 1945 - 1949.

3. " Вопросы экономики № I, 1948.

S I S U K O R D

SISSEJUHATUS..... 2

I PEATÜKK. Indoneesia iseseisvuse eel ja vabariigi väljakuulutamine. 8

II PEATÜKK. Indoneesia rahva võitlus 1945.a.sept.–1947.a. 29

1. Imperialistlike riikide agressioon Indoneesia Vabariigi vastu. . . . . –

2. Hollandi – Indoneesia läbirääkimised ja kokkulepped. 43

III PEATÜKK. Indoneesia rahva võitlus 1948 – 1949.a.. 61

1. Indoneesia pärast Renville'i kokkulepet. . . . . –

2. "Ümmarguse laua" konverents 79

LÕPPSÕNA. 87

РЕЗЮМЕ 90

KIRJANDUSE NIMESTIK. 93